

VANTAA

Siirtolapuutarhaselvitys osa II

—

löytyykö sijaa Vantaalta?

Loppuraportti 20.1.2014
Anne Mäkynen

Esipuhe

Yleiskaavassa 2007 ei ole käsitelty uusien siirtolapuutarhojen perustamista, koska yleiskaavan painopiste oli täydennysrakentamisessa ja loma-asutus kilpailee osittain samoista paikoista. Yleiskaavatyön jälkeen on kuitenkin tullut tarpeelliseksi selvittää myös siirtolapuutarhojen perustamismahdollisuuksia Vantaalla, sillä lähelle sijoittuvilla lomanviettopaikoilla olisi mahdollista hillitä alati kasvavaa vapaa-ajan liikennettä.

Vuonna 2011 tehtiin konsulttityönä selvityksen ensimmäinen osa (Siirtolapuutarhaselvitys – vapaa-ajan asuminen ja viljely Vantaalla. FCG Oy). Siinä selvitettiin millä edellytyksillä Vantaalle olisi mahdollista perustaa uusia siirtolapuutarhoja, kesämaja-alueita ja viljelypalstoja. Tässä siirtolapuutarhaselvityksen toisessa osassa etsitään mahdollisia uusia paikkoja siirtolapuutarhoille (Siirtolapuutarhaselvitys osa II – löytyykö sijaa Vantaalta? loppuraportti C:12 2013). Raportti oli luonnoksena Vantaan kaupungin kotisivulla tutustuttavana ja yhdeksästä paikkaehdotuksesta pyydettiin kommentteja sekä lisäksi uusia paikkaehdotuksia karttapohjaisen asiakaspalauteohjelman (Harava) avulla. Lisäksi maanomistajilta pyydettiin erikseen mielipiteitä kirjeitse. Saadun palautteen perusteella kohteiden arviointia on täydennetty ja raportti on muokattu loppuraportiksi.

Nämä kaksi selvitystä muodostavat yhdessä yleiskaavatasoisen tarkastelun uusien siirtolapuutarhojen sijoittamismahdollisuuksista. Asemakaava siirtolapuutarhaa varten voitaisiin hyviksi osoittautuneille paikoille näiden selvitysten perusteella laatia yleiskaavasta perustellusti poiketen, eikä tarvittaisi yleiskaavan muuttamista.

Vantaan kaupungilla ei ole tarkoituksena ryhtyä perustamaan siirtolapuutarhaa, vaikka sopivia paikkoja on löytynyt kaupungin maalta. Selvityksen tarkoituksena on ollut löytää mahdollisia paikkoja, joihin osakeyhtiö- tai yhdistyspohjaiset hankkeet voisivat sijoittua.

Alkuvaiheessa tarkastelussa on ollut 33 eri paikkaa, joita arvioitiin ja karsittiin useammassa vaiheessa. Parhaimmiksi valikoituneet yhdeksän aluetta olivat kommentoitavana. Asukasehdotukset käytiin läpi samoin perustein kuin alkuperäisetkin ja niistä valikoitui yksi paikka, josta on tehty vastaava aluekuvaus kuin esillä olleista yhdeksästä paikasta.

Siirtolapuutarhaselvityksen II -osan loppuraportin on laatinut maisema-arkkitehti Anne Mäkynen kaupunkisuunnittelusta. Työtä varten on koottu ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet maankäyttöinsinööri Taina Andersson yrityspalveluista, vesihuoltosuunnittelija Antti Auvinen kuntatekniikan keskuskeskuksesta, tietopalvelupäällikkö Hannu Kyttälä tilasto ja tutkimuksesta, ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen ympäristökeskuksesta, maisema-arkkitehdit Sonja Semeri 14.5.12 asti ja Heidi Burjam 14.8.12 – 31.10.12 sekä puistosuunnittelupäällikkö Hanna Keskinen viheralueyksiköstä, liikennesuunnittelija Tiina Hulkko kuntatekniikan keskuskeskuksesta ja aluearkkitehti Asta Tirkkonen kaupunkisuunnittelusta. Antti Auvinen on selvittänyt tarkastelussa olleiden alueiden vesihuollon ja kasteluveden saantimahdollisuudet, Tiina Hulkko joukkoliikenneyhteydet ja Sinikka Rantalainen luonnonsuojelukysymykset. Alueiden arviointiin ovat lisäksi osallistuneet kaupunkisuunnittelujohdaja Jukka Kullberg, yleiskaavapäällikkö Matti Pallasvuori, aluearkkitehti Timo Kallaluoto, asemakaavasuunnittelija Lassi Tolppi sekä aluearkkitehti Vesa Karisalo. Harava-kyselyn on laatinut tietopalvelupäällikkö Päivi Rappo ja tulokset on analysoinut kaavoitusinsinööri Antti Kairus.

Vantaalla 20.12.2013

Mari Siivola
yleiskaavapäällikkö

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Mahdollisten paikkojen etsintä	2
3	Siirtolapuutarhan vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja	5
	Linnainen	5
	Vantaanlaakso	8
	Riipilä	11
	Seutula	14
	Ylästö Silvola	17
	Ylästö Krakanpelto	20
	Havukoski	23
	Päiväkumpu	26
	Ojanko	29
	Sotunki	32
4	Siirtolapuutarhapaikkojen vertailua	36
5	Johtopäätöksiä	37
Liite 1	Alustavan arvioinnin perusteella hylätyt kohteet	
Liite 2	Mielipiteet	
Liite 3	Kyselyn 2013 uudet ehdotukset siirtolapuutarhan paikoiksi	

1 Johdanto

Uusia siirtolapuutarhoja on Vantaalle toivottu erilaisissa aloitteissa vuosien varrella. Siirtolapuutarhojen sijoittamismahdollisuuksia ryhdyttiin selvittämään 2011, jolloin konsulttityönä laadittiin ensin selvitys sijaintipaikkavaatimuksista ja perustamisedellytyksistä Vantaalla (Siirtolapuutarhaselvitys – vapaa-ajan asuminen ja viljely Vantaalla, FCG Oy 2011). Siinä selvitettiin siirtolapuutarhojen historiaa ja nykytilannetta, hallintamuotoja sekä esimerkkejä uusista siirtolapuutarhoista Suomessa. Tässä kaupunkisuunnittelun omana työnä tehdyssä jatkotyössä (Siirtolapuutarhaselvitys, osa II – löytyykö sijaa Vantaalta? Kaupunkisuunnittelu C:12 2013) etsitään mahdollisia uusia paikkoja siirtolapuutarhoille.

Siirtolapuutarhat kilpailevat samoista paikoista pientalorakentamisen kanssa. Pysyvään asumiseen yleiskaaressa 2007 varatut alueet rajattiin työn kuluessa pois potentiaalisina siirtolapuutarhapaikkoina, koska kaupunkisuunnittelun näkemyksen mukaan ei ole perusteltua kaventaa pysyvän asumisen mahdollisuuksia Vantaalla loma-asumisella. Siirtolapuutarhapaikkoja on siis etsitty maa- ja metsätalousalueilta tai virkistysalueiksi varatuilta alueilta. Maatalouden edellytysten kaventaminen ja yleiseen virkistykseen varattujen alueiden muuttaminen siirtolapuutarha-alueiksi edellyttää hyviä perusteluja. Tärkein perustelu on vapaa-ajan liikenteen vähentäminen. Samalla täytyy huolehtia siitä, että yleisen virkistyksen mahdollisuudet säilyvät hyvinä.

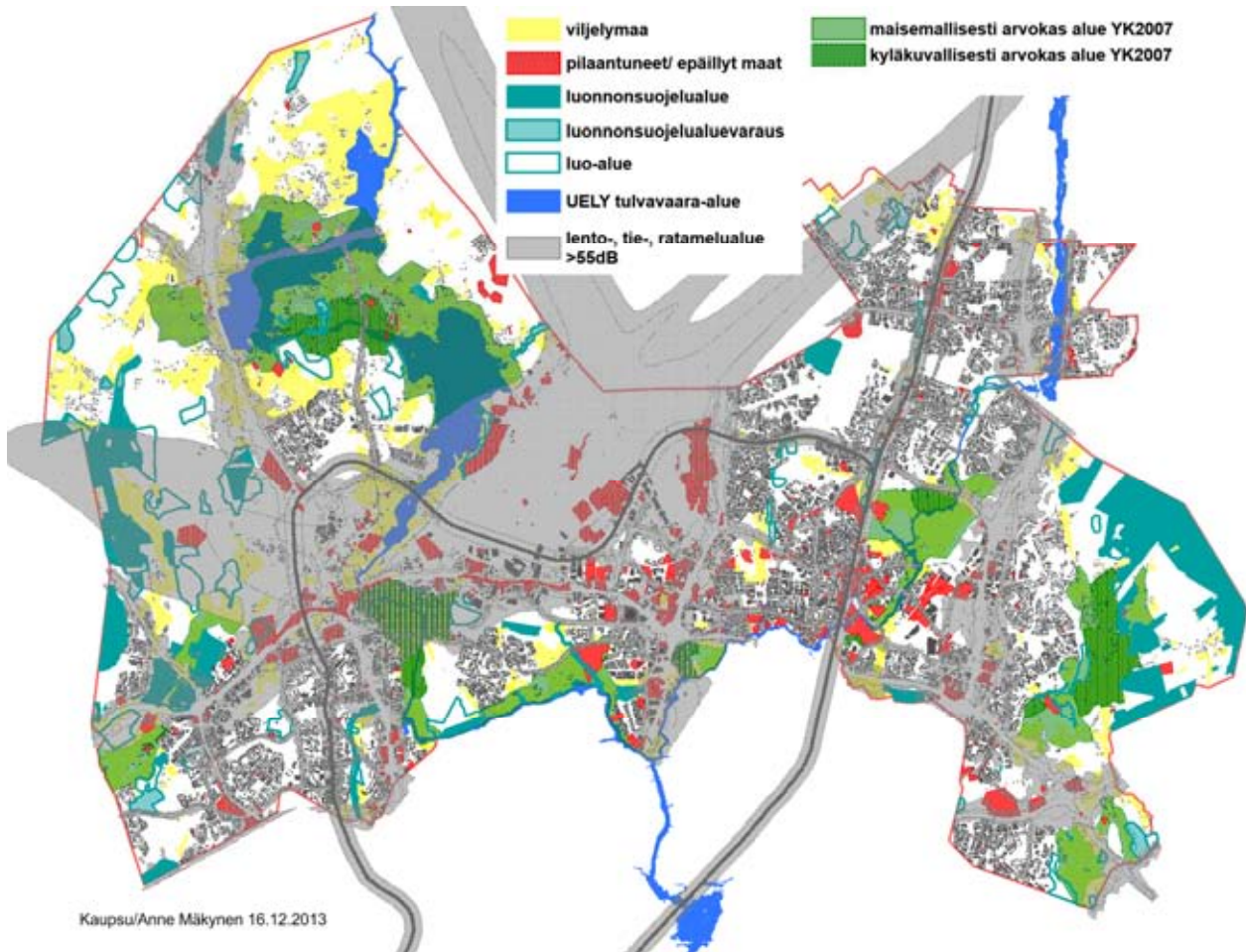
Kesällä 2011 järjestetyn nettikyselyn perusteella siirtolapuutarha voi korvata kauempana sijaitsevan kesämökin. Moni vastaaja korosti siirtolapuutarhan läheisyyden säästävän aikaa ja polttoainetta. Kyselyssä tuli myös esiin viljelyinnostuksen kasvu - toisaalta monilla nykyisillä siirtolapuutarhapalstoilla hyötypuutarha on kutistunut varsin pieneksi. Mökeillä toivottiin voitavan käydä myös talvella, vaikka jatkuvaa, ympärivuotista käyttöä ei vaadittu. Toiveet mökkien koosta ja varustelutasosta ovat kyselyn perusteella kohtuulliset. Selvityksen perusteella Pääkaupunkiseudulla on kysyntää siirtolapuutarhoille, koska markkinoille tulevat mökit myydään heti. Helsingissä ja Espoossa onkin meneillään hankkeita siirtolapuutarhojen lisäämiseksi. Hyvinkään korkeudella alueet jo toteutuvat hitaasti. Siirtolapuutarhamökkien hintoja Pääkaupunkiseudulla pidettiin monelle asiasta kiinnostuneelle kalliina.

Siirtolapuutarha tarvitsee viljelykelpoisen, puhtaan maaperän. Kasteluvettä olisi hyvä saada joesta tai purosta mutta WC- ja pesutilat (yhteiset tai mökkikohtaiset) vaativat vesijohdon ja viemäroinnin. Julkisen liikenteen ja kevyen liikenteen yhteydet täytyy järjestää hyvin. Tässä selvityksessä on haettu paikkoja siirtolapuutarhalle toisaalta edellytysten ja toisaalta erilaisten rajoitusten perusteella. Yleiskaavatasoista työtä on tehty maanomistuksesta riippumatta, koska kaupunki ei olisi uusien siirtolapuutarha-alueiden toteuttaja, eivätkä hankkeet siten edellytä kaupungin maanomistusta. Maanomistajien oma kiinnostus tai toisenlaiset maankäyttötavoitteet voivat joko edistää alueiden jatkosuunnittelua tai estää sen.

Tässä selvityksessä löydetyt siirtolapuutarhojen paikkaehdotukset on pyritty kuvailemaan niin, että alueita olisi mahdollista arvioida. Selvitysluonnoksesta saatiin Harava-kyselyllä (Harava = karttapohjainen asiakaspautejärjestelmä) kesällä 2013 aiempaan kyselyyn verrattuna niukasti palautetta. Johtopäätöksenä voisi todeta, että uutta siirtolapuutarhaa toivotaan erityisesti Itä- tai Keski-Vantaalle. Uusi kysely myös vahvisti edellisen kyselyn johtopäätöstä, että siirtolapuutarhasta ovat kiinnostuneimpia kerrostalossa asuvat ja vähintään keskiasteen tutkinnon suorittaneet ihmiset. Maanviljelyä harjoittavia maanomistajia siirtolapuutarha ei kiinnostanut. Asukasehdotuksista yksi uusi paikka kaupungin maalta otettiin mukaan tarkemmin selvitettäväksi. Kaikkia tutkittuja, mutta sen eri vaiheissa hylättyjä paikkoja selostetaan liitteissä.

2 Mahdollisten paikkojen etsintä

Uusia siirtolapuutarhapaikkoja on kartoitettu aluksi karttojen, ilmakuvien ja paikkatietojen analysoinnilla ja parhaimmilla näyttävät kohteet on käyty tutkimassa maastossa. Samalla tavoin on selvitetty asukaskyselystä saatuja paikkaehdotuksia. Kuvassa näkyvät erilaiset mahdollisuudet ja rajoitukset.

Alustavassa paikkatietoanalyysissä tarkastellut mahdollisuudet ja rajoitukset.

Lähtökohtana uuden siirtolapuutarhapaikan etsinnälle on viljelykelpoinen maaperä. Tarkastelun pohjana on Kulttuurimaisemaselvityksen yhteydessä tehty tietokanta (Muukka, Laura ja Mäkinen, Anne: Kulttuurimaisemaselvitys. Vantaan kaupunki, Kaupunkisuunnittelu, C7:2005, Kaupsu 4/2005). Tietokanta on laadittu ortofotokuvien perusteella ja siinä ovat viljelyssä olevat pellot, nurmet tai niityt sekä viljelystä jo pois jääneet, mutta vasta vähän pensoittuneet entiset pellot. Tätä työtä varten tietokantaa päivitettiin ja siitä poistettiin alle kolmen hehtaarin erilliset peltotilkut, jotka olisivat liian pieniä siirtolapuutarhaksi. Viljelykelpoista maata on myös näiden avoimien alueiden ulkopuolella, mutta metsän raivaaminen siirtolapuutarhaa varten ei tunnu mielekkäältä.

Siirtolapuutarhan maaperän on myös oltava puhdasta, joten pilaantuneet tai sellaisiksi epäillyt maat on katsottu ehdottomaksi esteeksi. Tässä on käytetty Vantaan ympäristökeskuksen tietokantaa pilaantuneista tai sellaisiksi epäillyistä maista (2013). Teiden ja ratojen suojavyöhykkeen on arvioitu sisältyvän melualueisiin.

Melu rajoittaa toimintojen sijoittamista. Uudenmaan ympäristökeskuksen mukaan Vantaalla sovelletaan siirtolapuutarhaan samaa ohjearvoa kuin asumiseen, eli 55 dB. Lentomelun osalta rajoituksena tässä käytetään

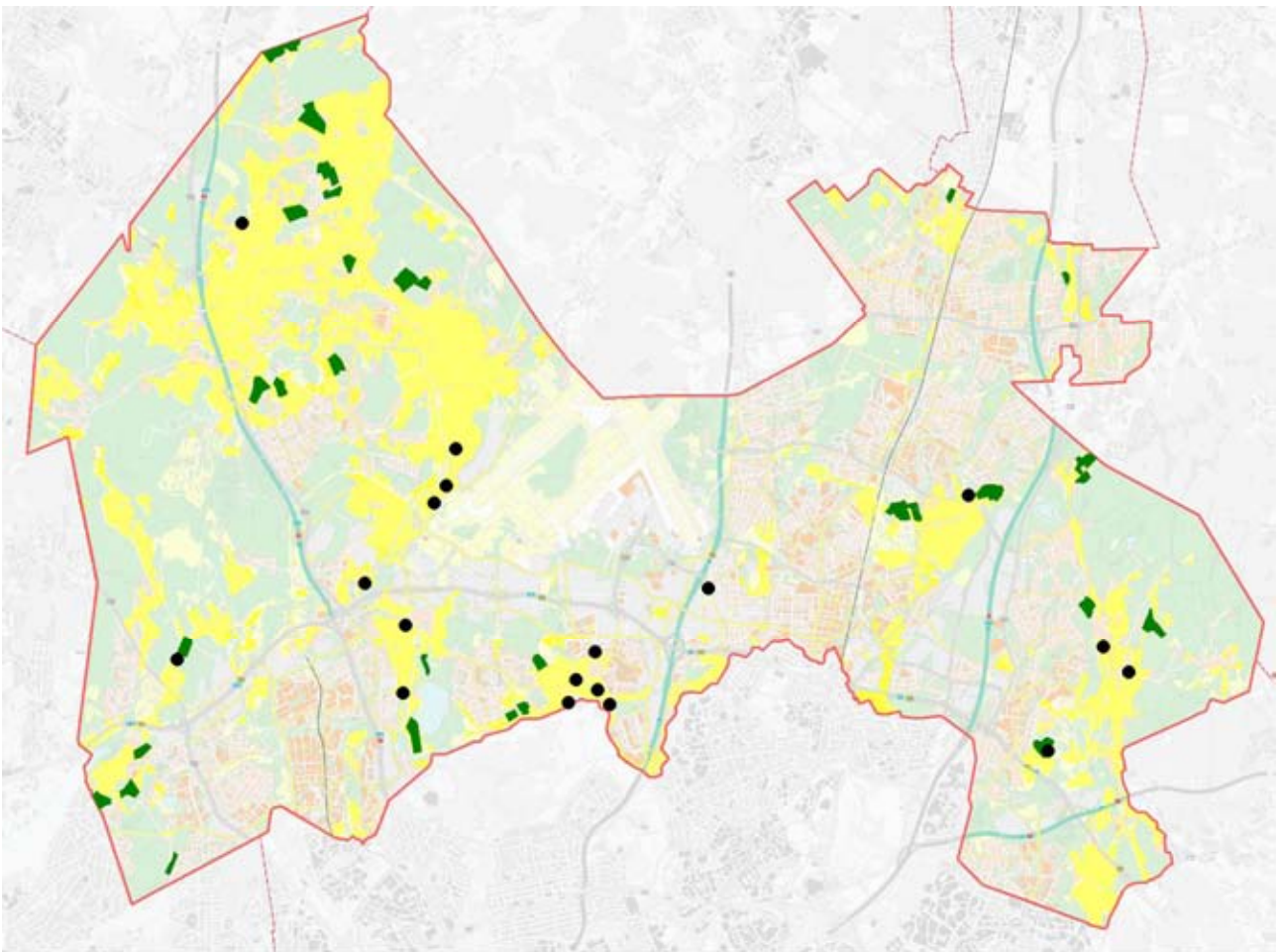
yleiskaavassa 2007 olevaa, maankäytön suunnittelua ohjaavaa lentomeluvyöhykettä 2. Tiemelun ja ratamelun osalta käytetään ennustetta vuodelle 2030.

Hyvää viljelymaata Vantaalla on pääasiassa jokilaaksoissa. Vantaanjoen ja Keravanjoen mahdollinen tulviminen kuitenkin rajoittaa siirtolapuutarhan sijoittamista. Tässä on rajoituksena otettu Uudenmaan Ely -keskuksen teoreettinen tulvamallinnus (250), joka melko hyvin yhdistyy toteutuneisiin tulviin 1966 ja 2004.

Luonnonsuojeluun varatut alueet ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittävät luo-alueet ovat Vantaalla pääasiassa erilaisia metsiä ja soita. Siirtolapuutarhasta saattaa kuitenkin levitä viljelykarkulaisina vieraslajeja läheisille reheville kasvupaikoille, kuten lehtomaille, mikä on suunnittelussa otettava riskinä huomioon.

Vantaalla maaseudun kulttuurimaisema on vanhaa ja arvokkaimmat säilyneet osat on yleiskaavassa 2007 osoitettu kyläkuvallisesti ja maisemallisesti arvokkaina alueina. Yleiskaavamääräyksellä suojellaan myös kylämaisemien arvokkaimpien ydinalueiden vanhimpia peltomaita rakentamiselta, joten siirtolapuutarhan sijoittaminen kyläkuvallisesti arvokkaalle alueelle vaatii erityistä harkintaa ja hyvää perustelua. Maisemallisesti arvokkaalla alueella tavoitteena on suojella maisemakuvaa, mutta siirtolapuutarhan mahdollisuuksia on ta-pauskohtaisesti harkittava. Tätä on pohdittu maastokäynnein ja selostettu aluekuvauksissa kappaleessa 3.

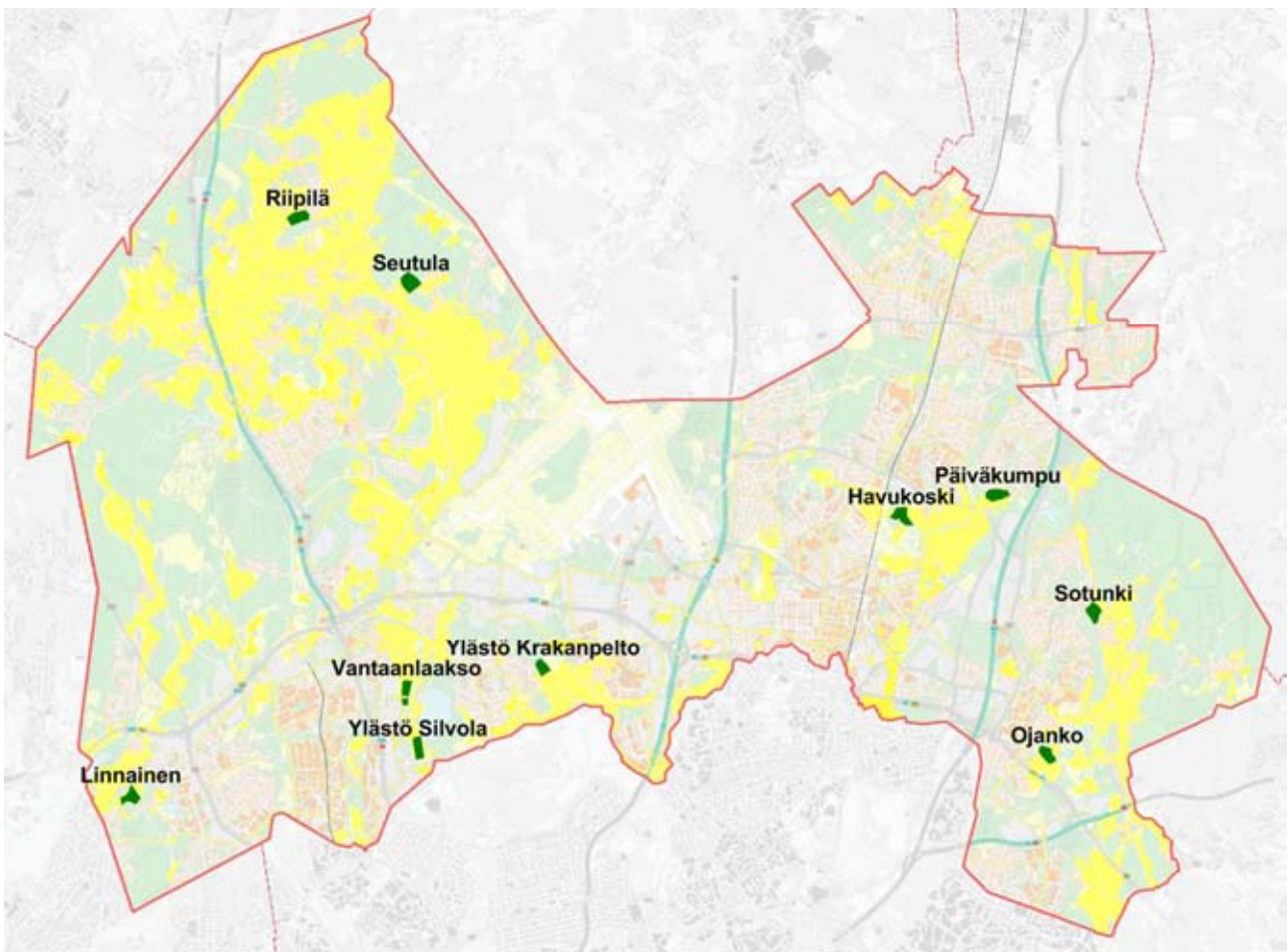
Edellä kuvattujen mahdollisuuksien ja rajoitusten perusteella löytyi 33 alustavaa paikkaa ja 18 ehdotusta tuli asukaskyselystä.

Kaikki tarkastelussa olleet siirtolapuutarhapaikat. Alkuperäiset paikat vihreinä alueina ja asukaskyselystä sekä maanomistajalta tulleet ehdotukset mustina pisteinä. Opaskarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Alustavia sijoituspaikkoja arvioitiin keväällä 2012 monesta näkökulmasta ohjausryhmässä sekä erityisesti maankäytön kannalta kaupunkisuunnittelujohtajan, yleiskaavapäällikön ja aluearkkitehtien kanssa. Joukkoliikenneyhteyksiä on selvittänyt Tiina Hulkko ja vesihuollon sekä kasteluveden järjestämisestä Antti Auvinen. Näiden arviointien perusteella mahdolliset paikat supistuivat yhdeksään. Jatkotyöstä karsiutuneet alueet on lyhyesti selostettu ja perusteltu liitteessä 1. Karsiutuneet paikat ovat yleensä useamman ominaisuuden perusteella huonosti siirtolapuutarhaksi soveltuvia. Kesän 2013 aikana Harava-kyselystä ja sähköpostilla tulleet 18 uutta paikkaa käytiin läpi samoilla periaatteilla ja niistä valikoitui yksi paikka tarkemmin selvitettäväksi. Harava-kyselyn tuloksia on selostettu liitteessä 2 ja niistä karsitut kohteet on selostettu ja perusteltu liitteessä 3.

Tarkemmin tarkastellut kymmenen aluetta täyttävät siirtolapuutarhalle asetettavia vaatimuksia vaihtelevasti: joku on tietyn ominaisuuden näkökulmasta parempi ja joku toinen jonkin toisen ominaisuuden kannalta. Yhtään ”täydellistä” aluetta ei tähänastisessa selvityksessä ole löytynyt. Seuraavassa luvussa on tarkemmin selostettu ja arvioitu näitä alueita sekä selostettu niistä saatuja mielipiteitä.

Asukkaiden ja maanomistajien kommentoitavana olleet yhdeksän siirtolapuutarhapaikkaa sekä yksi kyselyn kautta tullut asukkaan ehdottama paikka (Vantaanlaakso). Kohteita on selostettu luvussa 3.

Opaskarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

3 Siirtolapuutarhan vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja

Tässä kappaleessa selostetaan jatkotarkasteluun valikoituneita alueita. Alueita ei ole suunniteltu yksityiskohdaisesti, mutta niistä on laadittu alustavat, hyvin karkeat mitoitusarvot muutamilla mallikorttelityypeillä. Mitoituksessa käytetyn mallipalstan pinta-ala on n. 300 - 350 m². Siirtolapuutarhaan tarvitaan palstoja vähintään satakunta, jotta yhteisten asioiden hoitamisesta ei tule kohtuutonta rasitetta palstanhaltijoille. Kaikille alueille mahtuu tarkemmin suunniteltuna todennäköisesti enemmän palstoja kuin mitoituskaavioissa on esitetty. Autopaikkoja tarvitaan yksi palstaa kohti ja lisäksi muutama vieraspaikka. Alueelle on myös varattava tilaa yhteiselle kerho/huoltorakennukselle, jolle alustavissa kaavioissa on ympyräsymbolilla merkitty yksi mahdollinen sijaintipaikka.

Alueiden sisälle on mitoituskaavioissa jätetty myös vapaata tilaa, jota käytettäisiin peleille ja leikeille. Peli- ja leikkialueita voi mahdollisesti sijoittua myös alustavien aluerajauksien ulkopuolelle ja ne voivat mahdollisesti myös olla ympäristön asukkaiden yleisessä käytössä.

Linnainen

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Linnaisten siirtolapuutarhapaikka sijaitsee Pitkäjärven murroslaakson reunassa. Sivulaakso on päälaakson kanssa samansuuntainen, mutta siitä harjanteen takana oleva erillinen maisematila. Sivulaaksokin on vanhaa kulttuurimaisemaa: keskiosa on ollut niittynä jo 1600-luvulla, Brotheruksen kartassa vuodelta 1700 peltona. Nykyisen laajuutensa avoin viljelymaisema on saanut 1930-lukuun mennessä, jolloin viljelykelpoinen maa on hyödynnetty tarkasti. Alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä. Pohjoispuoleisella harjanteella on maatilarakennuksia ja rakennusperintönä huomattava Kålabackan torppa. Koillisessa on Tuomelan koulu.

Sijaintikartta ja Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupunki

Maisemakuvallisesti peltoalue muodostaa oman maisematilansa, jota rajaavat kaikilta puolin korkeat, puustoiset harjanteet. Eteläpuolinen mäenharjanne varjostaa pohjoiseen viettävää rinnettä. Laakson muoto on voimakkaasti kovera ja rinteet ovat yläosastaan jyrkät. Laakson pohjalla kulkevan valtaojan varren puusto jakaa maisematilaa kahteen osaan. Maisemakuva on hyvin eheä. Jos alueelle perustaa siirtolapuutarhan, avoin näkymä laaksoa pitkin tukkeutuu mökeistä. Laakson rinteet nousevat kuitenkin niin voimakkaasti, että vähän ylempää näkisi jo alempana olevien mökkien yli. Siirtolapuutarhan perustaminen näin voimakasmuotoiseen laaksoon edellyttää huomattavaa maaston uudelleenmuotoilua, mikä heikentää alueen soveltuvuutta siirtolapuutarhaksi. Maaston vaativuus näkyy esimerkiksi Tuomelan koulun kentässä, jonka luiska rikkoo rinteiden muotoa.

Maaperä on savea, osin liejua/savea ja pohjoisreunassa on hienoa hietaa. Koska laakso melkein sulkeutuu erilliseksi maisematilaksi, saattaa kylmä ilma kerääntyä laakson pohjalle ns. kylmänilmanjärveksi eli laakson-pohja on altis halleille. Alueen läpi on kaivettu valtaoja, joka laskee lännen suuntaan. 1930-luvun pitäjänkartassa pellolle on merkitty lähde.

Alue sijaitsee Tuomelan tammimetsän vieressä. Tammimetsä on arvotettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi ja merkitty myös yleiskaavaan (luo). Siirtolapuutarhasta saattaisi levitä tammimetsään viljelykarkulaisia, jotka muuttaisivat alueen kasvikoostumusta.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

Maakuntakaavassa alue on Espoon keskuspuistosta Linnaisten kautta pohjoiseen jatkuvaa virkistysaluetta. Maakunnallisessa selvityksessä murroslaaksoon liittyvä kulttuurimaisemakokonaisuus Espoossa ja Vantaalla on arvotettu maakunnallisesti merkittäväksi. Yleiskaavassa alue on varattu maatalousalueeksi (MT) ja Hämeenkylässä kulttuurimaisema on maisemallisesti arvokas alue. Asemakaavaa alueella ei ole. Alustava aluevaara on riittävän laaja (7,5 ha) jotta suunnittelulle on pelivaraa, mutta maaston muoto vie alueelta tehokkuutta.

Vantaan kaupunki omistaa maan ja alue on viljelyssä. Talvella sen poikki kulkee latu. Maanomistuksen takia toteuttaminen on kaupungin omassa tahdossa, mikä on selvä etu.

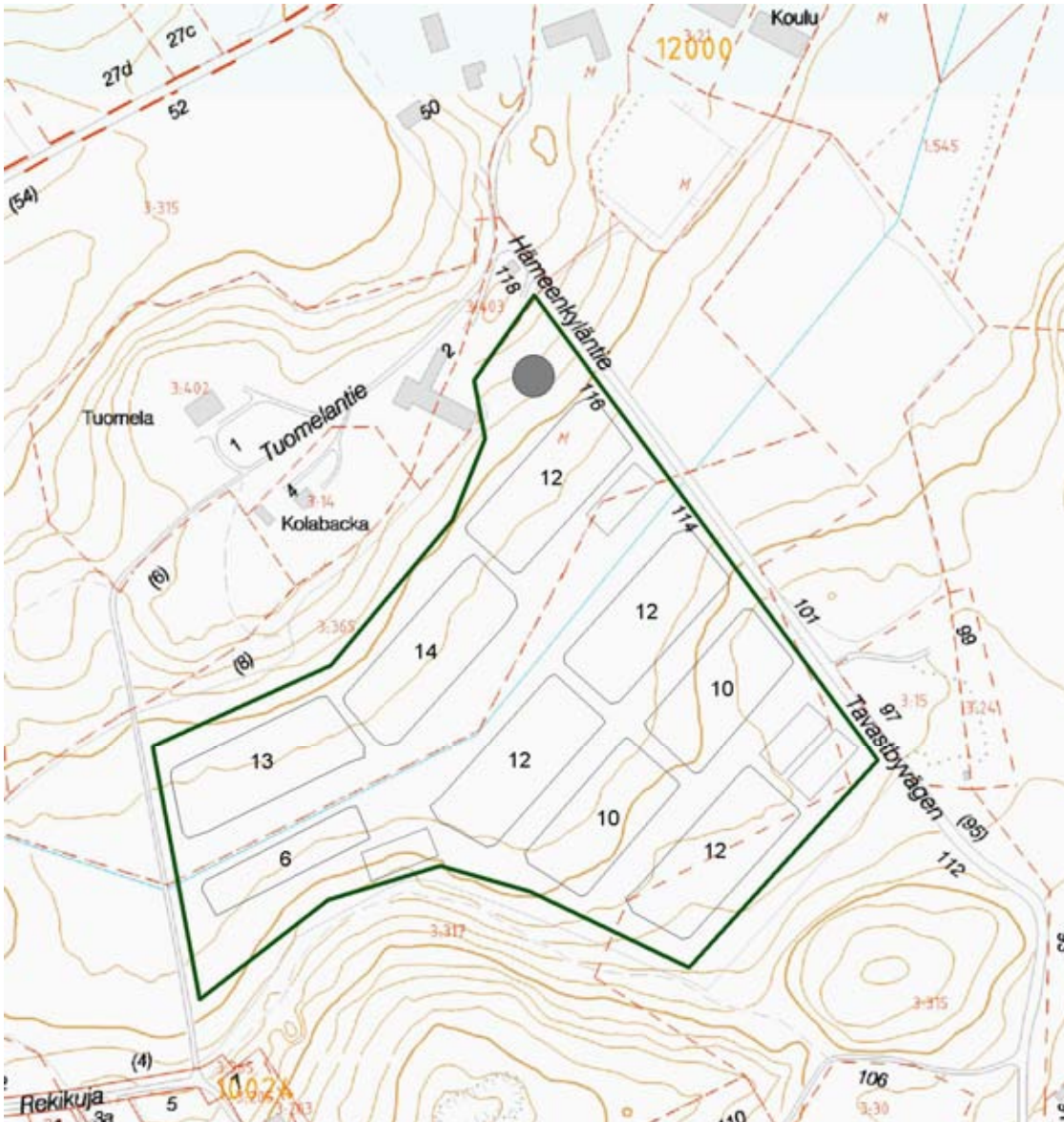
Vesi ja viemäri ovat lähellä (100 m) mutta alueen läpi kulkeva valtaoja ei riitä kasteluveden saantiin, mikä on merkittävä puute. Hämeenkylläntie sivuaa aluetta, joten katuyhteyden järjestäminen on yksinkertaista. Joukkoliikenteen kannalta alue on huono, mikä on huomattava puute. Bussipysäkille (Sahratielle) on pitkä matka (1100 m), vaikka palvelu todennäköisesti säilyy.

Näkymä Linnaisten siirtolapuutarhapaikalle lännestä Hämeenkylläntieltä katsottuna.

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoitusuunnitelmassa siirtolapuutarhaan saisi n. 100 palstaa autopaikkoineen. Kortteleille on jätetty leveähköt välit, jotta maaston terassoinnille jää tilaa.

Linnainen – alustava mitoituskaavio, 101 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 27.9.2012.

Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Mielipiteet

Alue ei herättänyt paljoa mielenkiintoa. Yksi asukasmielipide arvioi paikan mahdolliseksi enempää perustelematta. Yhtään tältä alueelta siirtolapuutarhapalstasta kiinnostunutta ei tällä kyselyllä löytynyt. Linnaisten omakotiyhdistys otti yhteyttä sähköpostilla tarjoutuen mahdollisesti kaupungin kumppaniksi Linnaisten kehittämisessä.

Vantaanlaakso

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Vantaanlaakson siirtolapuutarhapaikkaa on ehdotettu Harava-kyselyn kautta. Paikka sijoittuu jokivarren avoimen maisematilan eteläpäähän. Kulttuurimaisema periytyy 1700-luvulta. Senaatin-kartassa (1872) alue on peltoa, niittyä ja laidunta. Alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Paikka on maiseman kannalta huomattavasti vaativampi kuin vastarannalla arvioitavana ollut Ylästö-Sillböle. Maisematila rajautuu lännessä asutukseen ja Vaisalan suuren rakennuskompleksin suojaistutuksiin, etelässä jokilaakson katkaisevaan metsikköön ja idässä jokivarren puustoon. Pohjoiseen maisematila on avoin.

Sijaintikartta ja Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupunki

Maaperä on savea. Läheisyydessä ei ole erityisiä luontoarvoja.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

Paikka sijaitsee Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT). Maakuntakaavassa se on osa Vantaanjokea seuraavaa laajaa virkistysaluekokonaisuutta, joka on osoitettu myös kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL) ja se on myös osa Vantaanjokilaakson kyläkuvallisesti arvokasta aluetta. Yleiskaavamääräyksellä

suojellaan kyläkuvallisesti arvokkaiden alueiden peltoja rakentamiselta. Vantaanjoen varressa sekä alueen poikki lännen suuntaan on ohjeelliset ulkoilureitit. Asemakaavassa alue on puistoa (P). Siirtolapuutarhan perustaminen edellyttää asemakaavan muuttamista.

Alue on kahdessa osassa, jotta itä-länsisuuntainen ulkoilureitti ja avoin näkymäyhteys joelle säilyvät. Pinta-alaa on yhteensä riittävästi (6 ha), jotta suunnittelulle on pelivaraa. Hiukan etelämpänä jokivarressa on Viherkummun siirtolapuutarha, mutta se ei ole este uudellekaan siirtolapuutarhalle.

Vantaan kaupunki omistaa maan, jolloin toteuttaminen on kaupungin tahdossa, mikä on etu. Katuyhteys kulkee puistoksi kaavoitetun, mutta vielä yksityisen maan kautta. Pellot ovat viljelyssä. Jokivarren ulkoilureitin lisäksi latupohjalle tarvitaan riittävä tila.

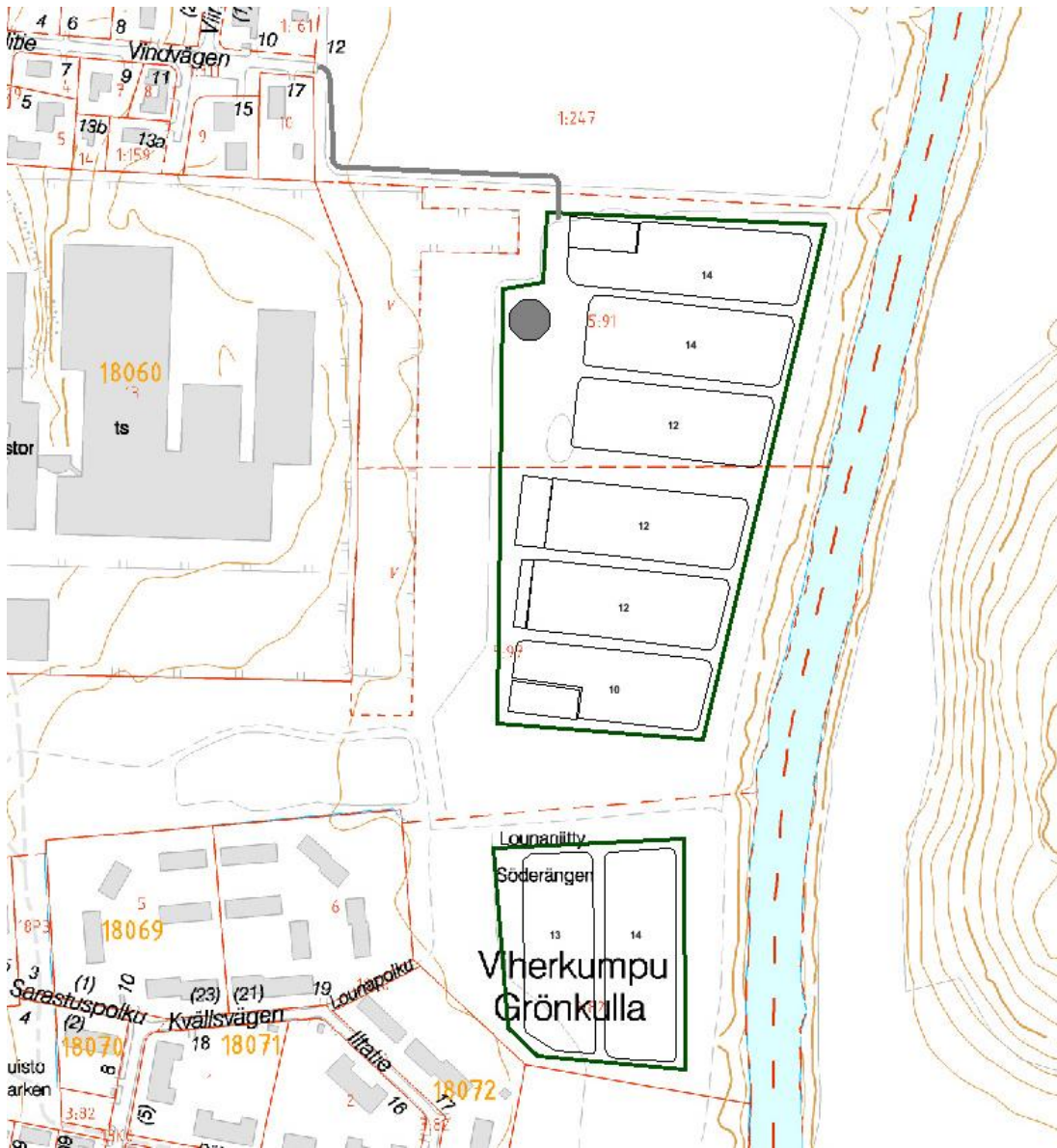
Vantaanlaakson siirtolapuutarhapaikka sijaitsee 200 m päässä vesijohto- ja viemärilinoista. Vesihuollon kustannusten näkökulmasta alue on toteuttamiskelpoinen. Kasteluvettä saa helposti (>100 m) Vantaanjoesta. Katuyhteys saadaan Tuulitieltä rakentamalla n. 200 metriä uutta katua. Joukkoliikenteen kannalta paikka on hyvä: bussipysäkille (Vantaanlaaksontie) on noin 600 metriä ja palvelutarjonta on taattu.

*Näkymä Vantaanlaakson siirtolapuutarhapaikalle Vantaanjoen varren ulkoilutieltä. Oikealla lehdettömien koi-
vujen takaa häämöttävät Vaisalan rakennukset, vasemmalla Iltatien pientalot.*

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoitusuunnitelmassa siirtolapuutarhaan saisi n. 100 palstaa autopaikkoineen.

Vantaanlaakso – alustava mitoituskaavio, 101 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 16.12.2013. Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Mielipiteet

Ehdottaja perustelee paikkaa kaupungin maanomistuksella sekä Viherkummun siirtolapuutarha-alueen läheisyydellä. Paikasta ei ole muita mielipiteitä, koska se vasta kyselyn kautta tullessa ei ole ollut samalla tavoin yleisesti arvioitavana kuin muut tässä luvussa selostetut paikat.

Riipilä

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Sijaintikartta © Vantaan kaupunki

Riipilän siirtolapuutarhapaikka sijaitsee laajan Vantaanjokilaakson reunassa, mäenkumpareiden välissä. Maasto viettää loivasti länteen. Kulttuurimaisemana alue on vantaalaisittain nuorta: paikka näkyy venäläisessä kartassa vuodelta 1872 vielä pääosaltaan pensaikkoisena hakamaana, joten pellot on otettu viljelykseen vasta sen jälkeen. Alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Maisemakuva on nykyisellään hyvin eheä ja paikka on siten vaativa: avoin näkymä avautuu Riipiläntieltä pitkälle länteen. Pienet puustoiset kumpareet pellon keskellä antavat katseelle kiintopisteen, jonka molemmin puolin näkymät avautuvat. Orrbackan tilakeskus pohjoisreunalla hallitsee maisemakuvaa ja avoimen näkymälinjan säilyttäminen siirtolapuutarhan pohjoispuolella säilyttäisi tilakeskuksen asemaa maisemassa.

Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupunki

Maaperä on savea ja alueella kulkee suuri valtaoja, joka on samalla paikalla jo 1930-luvun kartassa. Vanhoissa kartoissa ei näy mitään vesiuomaa, joten paikalla ei liene ollut merkittävää luonnonpuroa. Valtaoja on Vantaan pienvesiselvityksessä nimetty Murtoonpellonojaksi, joka yhtyy alempana Vantaanjokeen laskevaan Hankojaan. Vantaan virtavesiselvityksessä Hankoja on arvioitu vesilain tarkoittamaksi purovesistöksi. Murtoonpellonojan varrelle tarvitaan suojakaista.

Avoimessa maisemassa kylmän ilman patoutumista ei tapahdu. Länsi- ja lounaistuulet puhaltavat pitkältä avoimessa jokilaaksossa, pohjoistuulilta suojaa asuttu mäenharjanne. Alueelta ei tunneta erityisiä luontoarvoja.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

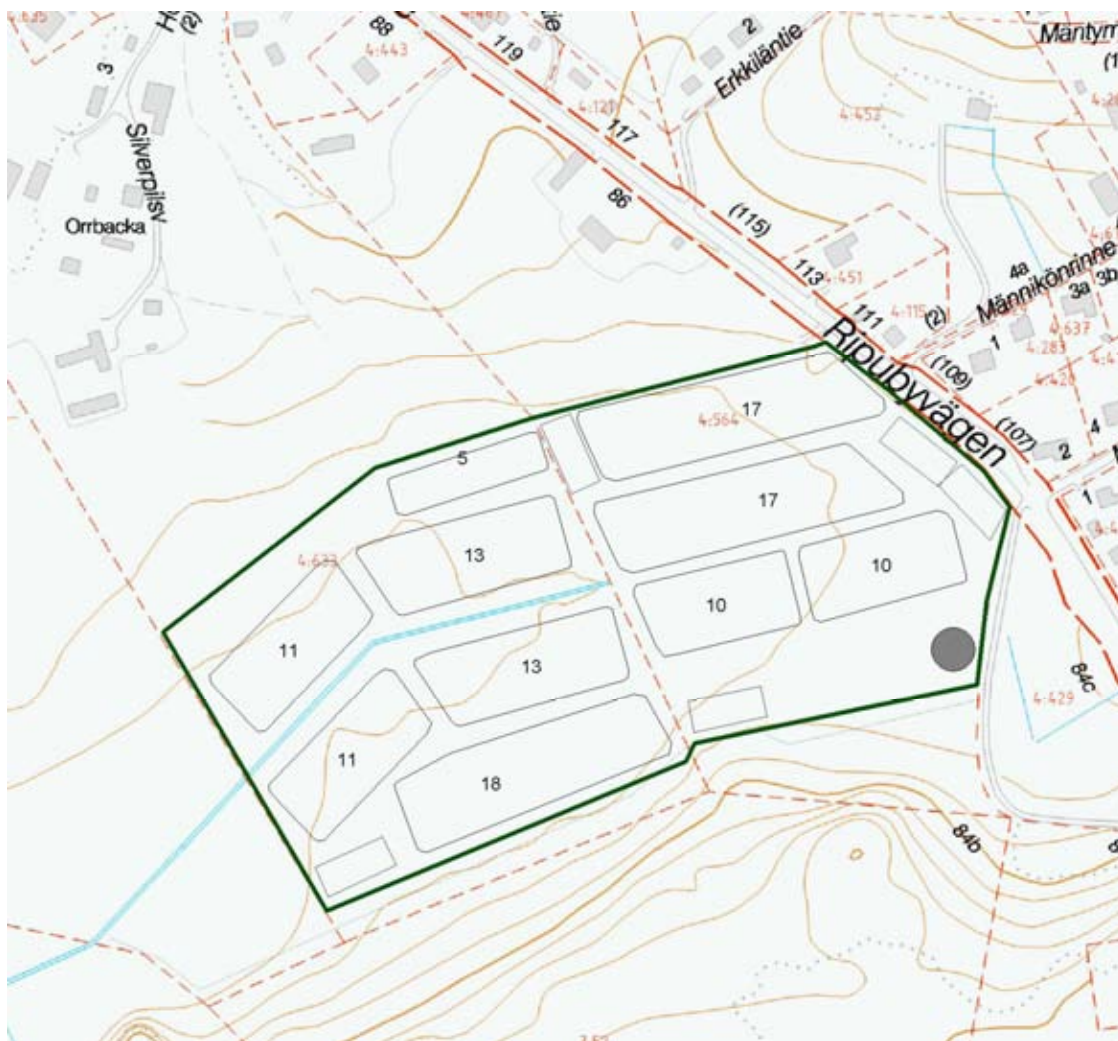
Paikka sijaitsee Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (VAT) reunalla. Maakunta-kaavassa se on taajama-alue, joka on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Yleiskaavassa alue on varattu maatalousalueeksi (MT) ja peltoalue sisältyy myös maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen sijoittuen sen reunaan. Asemakaavaa alueella ei ole. Alustava aluevaraus on riittävän laaja (8 ha), jotta suunnittelulle on pelivaraa.

Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen edellyttäisi yhteistä tahtoa. Pellot ovat viljelyssä, joten siirtolapuutarha vähentäisi viljelyalaa ja vaikuttaisi maatalouselinkeinon harjoittamiseen.

Vesi ja viemäri ovat lähellä (100 m) mutta kasteluvettä ei ole saatavissa luonnonvesistöstä, mikä on huomattava puute. Katuyhteys saadaan helposti aluetta sivuavalta Riipiläntieltä. Alue on hyvä myös joukkoliikenteen kannalta: bussipysäkille on alle 200 m ja palvelu todennäköisesti säilyy. Voidaan ajatella, että alue on kasvalta Kivistön alueelta hyvin saavutettavissa.

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoitus suunnitelmassa siirtolapuutarhaan saisi n. 125 palstaa autopaikkoineen.

Riipilä – alustava mitoituskaavio, 125 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 27.9.2012. Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Mielipiteet

Alue sijoittuu kahden yksityisen maanomistajan maalle, joista toisen maanomistaja voisi ehkä olla kiinnostunut, mutta toisen omistajat vastustavat, eivätkä halua suunnittelua jatkettavan. Alue ei herättänyt paljoa mielenkiintoa: asukasmielipiteitä tuli vain kaksi ja molemmissa paikkaa pidettiin huonona. Sen koettiin olevan kaukana käyttäjistä, jolloin siitä ei pidettäisi huolta ja myös kaukana Vantaanjoesta. Yhtään tältä alueelta siirtolapuutarhapalstasta kiinnostunutta ei kyselyssä löytynyt.

Näkymä Riipilän siirtolapuutarhapaikalle idästä, Riipiläntieltä katsottuna.

Seutula

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Sijaintikartta © Vantaan kaupunki

Seutulan siirtolapuutarhapaikka sijaitsee laajassa Vantaanjokilaaksossa, mäen-
kumpareiden välisessä sivupoukamassa. Maasto viettää loivasti kaakkoon.
Kulttuurimaisemana alue on vantaalaisittain nuorta: alue on Kuninkaankar-
tassa vielä metsää. Senaatinkartassa 1872 pääosa alueesta on jo niittynä ja
viljelykseen koko alue on otettu ennen 1930-lukua. Alueelta ei tunneta mui-
naisjäännöksiä.

Koska siirtolapuutarhapaikka sijaitsee avoimen maiseman poukamassa, ei
siinä tapahtuvilla maisemakuvallisilla muutoksilla ole suurta vaikutusta laajan
jokilaakson maisemaan. Siirtolapuutarha näkyisi Tammirinteeltä Marielundin tilakeskuksen taustalla sekä
Kuusistontien varrelta. Peltoalue on maisemakuvallisesti hyvin eheä: peltoaukeaa hallitsee Marielundin tila-
keskus länsikulmassa ja kahdessa muussa kulmassa on lisäksi maisemakuvassa merkittävät ladot.

Ortoilmakuva 2011 © Vantaan kaupungin mittausosasto

Maaperä on savea, länsireunassa on pinnassa karkeaa hietaa. Koska maasto viettää kaakkoon, missä mai-
sema sulkeutuu vähän kauempana, on mahdollista, että alueelle patoutuu tyynellä ilmalla kylmää ilmaa. Alue
voi siis olla altis hallalle.

Siirtolapuutarha-alue rajoittuu eteläreunaltaan Katinmäen rauhoitettuun (1999) luonnonsuojelualueeseen. Alue on kalliosydäminen mäki, luontotyyppiltään pääosin mustikkatyypin kuusikkoa. Puustossa on myös tam-mia ja vaahteroita. Siirtolapuutarhasta saattaisi levitä luonnonsuojelualueelle vieraslajeja viljelykarkulaisina.

Siirtolapuutarha-alueen läpi kulkee Vantaan pienvesiselvityksessä Katinmäenojaksi nimetty uoma. Vantaan virtavesiselvityksessä uoman osuus tämän siirtolapuutarhapaikan eteläreunalta Vantaanjokeen asti on arvo-tettu vesilain tarkoittamaksi puroksi.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

Maakuntakaavassa Seutulan siirtolapuutarhapaikka on valkoista, ts. sinne ei ole suunniteltu mitään maakun-nallisesti merkittävää maankäyttöä. Yleiskaavassa se on varattu maatalousalueeksi (MT) ja peltoalue sisältyy yleiskaavan maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen. Yleiskaavassa on Tammirinteentien varressa haja-asutusta ohjaava a -tienvarsivyöhyke. Asemakaavaa alueella ei ole. Pinta-alaa on runsaasti (10 ha), jotta suunnittelulle on pelivaraa.

Maanomistajina on kaksi yksityistä, jolloin toteuttaminen edellyttäisi yhteistä tahtoa. Pellot ovat viljelyssä, joten siirtolapuutarha vähentäisi viljelyalaa ja vaikuttaisi maatalouselinkeinon harjoittamiseen.

Seutulan siirtolapuutarhapaikka kaakosta Katinkalliontieltä katsottuna.

Vesi ja viemäri ovat aika kaukana (330 m), eikä Katinmäenojasta riitä vettä kasteluun. Puutteet ovat merkit-täviä, joten vesihuollon näkökulmasta alue on huono. Katuyhteys saadaan aluetta sivuavalta Katinkalliontiel-tä. Joukkoliikenteen palveluista alue on melko kaukana – bussipysäkillä on noin 900 m – mutta palvelu to-dennäköisesti säilyy.

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoituksessa siirtolapuutarhaan saisi runsaat 160 palstaa autopaikkoineen.

Seutula – alustava mitoituskaavio, 166 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 27.9.2012.

Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Mielipiteet

Alueen kolmesta tilasta yhden omistaja vastustaa jyrkästi EU-tukikelpoisen pellon muuttamista siirtolapuutarhaksi. Kahden muun tilan maanomistajat eivät ilmoittaneet kantaansa. Alue ei herättänyt paljoa mielenkiintoa – asukasmielipiteitä tuli vain kaksi. Toinen puolsi paikkaa hyvänä lähellä asuville. Toinen katsoi paikan huonoksi, koska siinä ei ole joen ranta. Yhtään tältä alueelta siirtolapuutarhapalstasta kiinnostunutta ei tällä kyselyllä löytynyt.

Ylästö Silvola

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Sijaintikartta © Vantaan kaupunki

Ylästön Silvolan siirtolapuutarhapaikka sijaitsee Vantaanjoen mutkassa jokilaakson kapeassa jaksossa. Kulttuurimaisema periytyy 1700-luvulta, jolloin jokilaakson tämä kohta oli jo avoimena niittynä. Vielä senaatinkartassakin (1872) alue on niittynä, joten peltoviljelyyn se on otettu vasta tämän jälkeen. Alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Pelto muodostaa oman maisematilansa, joka sulkeutuu etelään Pitkälän metsäjaksoon, lännessä joenvarren puustoon, ja idässä metsänreunaan.

Maisematila sulkeutuu myös melkein kokonaan pohjoiseen, missä jokilaaksoon pistää metsäniemeke. Muutokset tässä maisematilassa eivät vaikuta Vantaanjokilaakson laajaan maisemaan. Maisema on hyvin eheä metsien rajaama peltoalue, jossa on vaikea kuvitella olevansa keskellä kaupunkia.

Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupungin mittausosasto

Maaperä on savea ja silttiä. Sulkeutuneen maisematilan vuoksi on mahdollista, että alue on altis hallalle, vaikka joki johtaakin kylmää ilmaa alavirtaan.

Siirtolapuutarhapaikan itäpuolella on erityisesti linnustoltaan arvokas Silvolan lehtometsä, joka on myös yleiskaavassa otettu huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeänä alueena (luo). Siirtolapuutarhasta ei ilmeisesti aiheutuisi tälle alueelle suurta uhkaa. Pohjoispuolella on Silvolan rinnelehto, johon saattaisi levitä alueen kasvikoostumusta muuttavia viljelykarkulaisia. Kaakkoispuolella on lisäksi niittyohjelmaan kuuluva alue, jossa myös saattaisi tulla ongelmia viljelykarkulaisista.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

Paikka sijaitsee Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT). Maakuntakaavassa se on osa Vantaanjokea seuraavaa laajaa virkistysaluekokonaisuutta, joka on osoitettu myös kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL) ja se on myös osa Vantaanjokilaakson maisemallisesti arvokasta aluetta. Vantaanjoen varressa on ohjeellinen ulkoilureitti ja itäreunalla ohjeelliset ulkoilu- ja ratsastusreitit. Asemakaavaa ei ole.

Pinta-alaa on riittävästi (7 ha), jotta suunnittelulle on hyvin pelivaraa. Vastapäätä joen länsipuolella on Viherkummun siirtolapuutarha, mutta se ei ole este uudellekaan siirtolapuutarhalle. Alue ei kilpaile asuntorakentamisen kanssa, koska tähän paikkaan ei asuntoaluetta sijoitettaisi.

Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen edellyttäisi yhteistä tahtoa. Pellot ovat viljelyssä, joten siirtolapuutarha vähentäisi viljelyalaa ja vaikuttaisi maatalouselinkeinon harjoittamiseen. Siirtolapuutarha on alustavasti sijoitettu peltoalueen eteläpäähän, jolloin tilakeskusta lähempänä oleva peltoalueen pohjoisosa jäisi vielä viljelyyn.

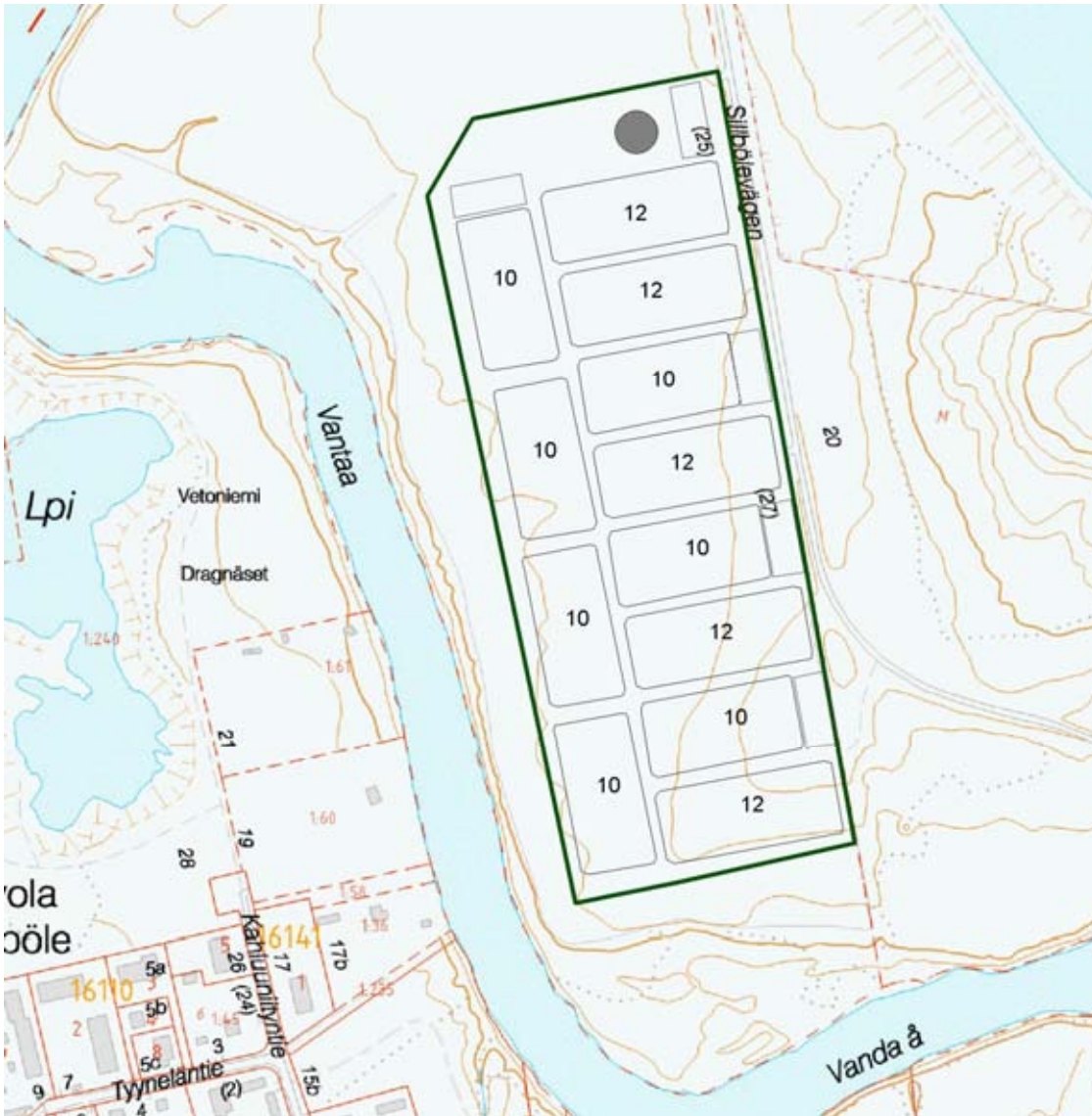
Vesi ja viemäri ovat aika kaukana (300 m), mutta kasteluvettä saa helposti (>100 m) Vantaanjoesta. Vesi- ja viemärihuollon kustannusten näkökulmasta alue on huono. Katuyhteys saadaan peltoaluetta sivuavalta Silvolantieltä. Joukkoliikenteen kannalta keskeinen asia on Vetokannaksen kohdalle suunniteltu silta, jonka toteutuessa kävelymatka bussipysäkille lyhenisi 500 metriin nykyisestä runsaasta kilometristä. Ilman siltaa alue on huono joukkoliikenteen kannalta.

Ylästön Silvolan siirtolapuutarhapaikka etelästä katsottuna.

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoitusuunnitelmassa siirtolapuutarhaan saisi n. 130 palstaa autopaikkoineen. Joen rantaan on jätetty tilaa ulkoilureitille.

Ylästö Silvola – alustava mitoituskaavio, 130 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 27.9.2012.

Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Mielipiteet

Harava-kyselyn kautta saadussa maanomistajan mielipiteessä paikka todetaan sopimattomaksi, koska se on yksityisessä viljelykäytössä. Paikasta saatiin lisäksi viisi asukasmielipidettä. Mielipiteet jakaantuvat: kaksi piti aluetta erinomaisena (se on lähellä omaa asuinpaikkaa, vaikuttaa parhaalta paikalta) ja yksi hyvänä (paikka on OK). Yksi näki paikalla varakkaiden veronmaksajien suuria taloja isoilla tonteilla ja yksi arvioi paikan huonoksi, koska se pilaa Vantaanjokilaakson kulttuurimaiseman. Kyselyssä löytyi kaksi ehkä palstasta tältä alueelta kiinnostunutta, mutta toinen epäili, että hinnasta tulisi todennäköisesti este.

Ylästö Krakanpelto

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Sijaintikartta © Vantaan kaupunki

Ylästön Krakanpellon siirtolapuutarhapaikka sijaitsee laajassa Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemassa, avoimen peltomaiseman reunalla. Kulttuurimaisema periytyy 1700-luvulta, jolloin jokilaakson tämäkin reuna oli jo laajalti avointa maatalousmaisemaa, niittyä tai peltoa. Siirtolapuutarhapaikan pohjoisosa lienee raivattu pelloksi vasta 1800-luvun lopulla. Alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Maisemakuvan eheys on tällä Ylästöntien pohjoispuolisella alueella rikkoonut. Länsipuolella metsänreuna on kadonnut ja uuden, tiiviin pientaloasutuksen pihakasvillisuuden muodostama reuna on vasta kehittymässä. Itäpuolella pellolle on tuotu täyttömaata, joka on muotoiltu loivaksi ja on vielä vakiintumattoman ruderaatin oloinen. Idän suuntaan maisematila rajautuu Krakanojan varren puustoon, kaakon ja etelän suuntaan maisematila jatkuu avarana Ylästöntien (Suuren Rantatien) yli ja komeiden Petaksen ja Grotensin tilakeskusten molemmiin puolin Vantaanjoen varren laajaan maisemaan. Siirtolapuutarhan sijoittamiselle paikka on maisemakuvallisesti vaativa, mutta ei mahdoton. Siirtolapuutarha ei vähentäisi tilakeskusten hallitsevaa asemaa maisemassa Ylästöntieltä katsoen, mutta niistä katsoen maiseman pohjoisreuna olisi entistä rakennetumpi.

Maaperä on puolella aluetta savea, toinen puoli silttiä (hienoa hietaa)/ savea.

Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupungin mittausosasto

Alueelta ei tunneta erityisiä luontoarvoja. Blåbärkärrsbergenin luonnonsuojelualue on lähin luontokohde, noin 150 metrin etäisyydellä pohjoisen suunnassa. Puutarhajätteen käsittely tässä, niin kuin kaikissa muissakin kohteissa, olisi suunniteltava niin, ettei viljelykarkulaisia lähde leviämään luontoon.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

Maakuntakaavassa siirtolapuutarhan paikka on taajama-aluetta, jossa on pohjois-etelä-suuntainen viheryhteystarve. Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue ei ulotu tähän asti. Yleiskaavassa alue on varattu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU), joka on varattu tuleviin tarpeisiin tarkemmin yksilöimättä. Siirtolapuutarhan voisi ajatella poikkeavan vain vähän yleiskaavan käyttötarkoituksesta, koska se on VU -alueiden tavoin käytöltään rajoitettua mutta kaikille avoimine kävelyteineen myös yleistä virkistystarvetta palveleva toiminta. Asemakaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL) ja osalla aluetta on ohjeellinen viljelypalsta-alue (vvp) ja toisella osalla ohjeellinen täyttömaa-alue. Viljelypalsta-alue ei ole toteutunut eikä täyttöä ole ulotettu koko kaavan sallimalle alueelle. Pinta-alaa siirtolapuutarhan suunnittelulle on alustavasti rajatulla alueella riittävästi (5,5 ha).

Maanomistaja on Vantaan kaupunki ja pelto on viljelyssä. Koska alue on jo asemakaavoitettu muuhun kuin viljelytoimintaan, on viljelyn tulevaisuus epävarma. Siirtolapuutarhaa varten asemakaava olisi kuitenkin muutettava.

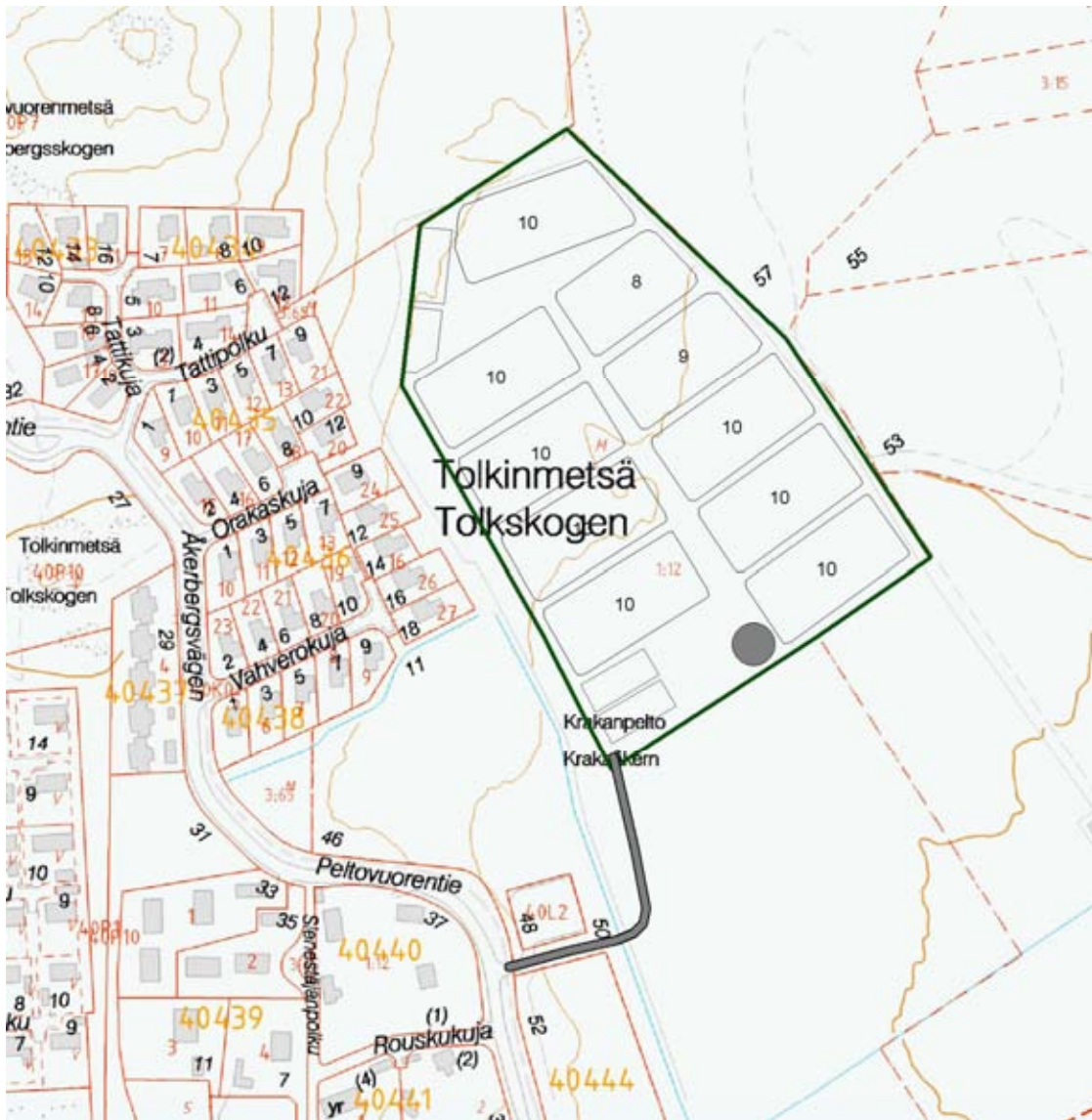
Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) ja kasteluvettä saisi (>300 m) Krakanojasta, joten vesihuollon kannalta alue on hyvä. Vedenotossa on otettava huomioon Krakanojan luontoarvot (yleiskaavassa SL). Katuyhteyden saamiseksi olisi rakennettava n. 100 m katu Peltovuorentieltä. Joukkoliikenteen kannalta alue on hyvä: bus-sipysäkille (Ylästöntie) on 600 m ja palvelutarjonta on taattu.

Ylästön Krakapellon siirtolapuutarhapaikka idästä peltotieltä katsottuna. Taustalla Peltovuorentien varrelle rakentunutta, uutta pientaloaluetta.

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoitusuunnitelmassa siirtolapuutarhaan saisi n. 100 palstaa autopaikkoineen.

Ylästö Kraikanpelto – alustava mitoituskaavio, 97 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 27.9.2012.

Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Mielipiteet

Asukasmielipiteistä puolet oli paikan kannalla: kahdessa paikkaa pidettiin erinomaisena ja yhdessä hyvänä. Perusteluina oli, että paikka on hyvällä etäisyydellä Tammiston ja Kartanonkosken asukasrikkailta alueilta, siirtolapuutarha luo tunnelmaa ja sopisi peltojen ja metsän läheisyyteen. Hyvää ovat vesihuolto, joukkoliikenne, kaupungin maanomistus ja maisemaan sopiminen. Lisäksi kaksi katsoi paikan mahdolliseksi, sillä maisema on "ok" ja jos läheiset purot osataan hyödyntää oikein, tästä voi saada viihtyisän. Yksi mielipide oli vastaan: lähistöllä asuvilla on muutenkin omaa piha-aluetta, eikä siirtolapuutarhalle ole tarvetta. Tästä alueesta olisi kolme vastaajaa kiinnostunut, koska se on hyvällä etäisyydellä, mutta viljelypalstakin voisi heistä kahdelle riittää.

Havukoski

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Sijaintikartta © Vantaan kaupunki

Havukosken siirtolapuutarhapaikka sijoittuu Hanabölen kylän laajan kulttuurimaiseman reunaan. Hanabölen kylänmäki on ollut kylätonttina jo keskiajalla, mutta kartta-aineistoa viljelymaiseman laajuudesta on vasta 1700-luvulta. Silloin siirtolapuutarhan paikka on jo ollut peltona tai niittynä. Siirtolapuutarhapaikalta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Hanabölen maisemakuva on edelleen komea, vaikka siinä on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Golfkenttä on vallannut laajan alueen keskeistä viljelymaisemaa, mutta Hanabölen kylänmäki hallitsee edelleen maisemakuvaa komeine rakennuksineen ja vanhoine jalopuineen. Peltoaukean pohjoisreunassa oleva urheilualue halleineen on myös rikkonut maiseman eheyttä. Avoimen maiseman reunassa kasvava nuori puusto kuitenkin vähitellen pehmentää maiseman ristiriitaa. Siirtolapuutarhapaikan avoin maisematila rajautuu pohjoisreunaltaan epäselvästi urheilualueeseen ja viljelypalsta-alueeseen, lännessä näkymä jatkuu metsäkumpareiden välistä pääradalle ja Rekolanjoen varressa kasvavaan puustoon, lounaassa maisemaa rajaa Rosenlundin mäki. Etelän ja kaakon suuntaan maisema avautuu laajana, itäpuolella kohoaa metsäharjanne, jonka kärjessä on Lillpetasin tilakeskus.

Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupungin mittausosasto

Maisemakuvallisesti suunnittelu on haastavaa. Lillpetasille on jätettävä reviiriä, jolloin luonteva raja olisi Fransanoja ja sen vieressä oleva hiekkajuonteeseen kasvanut metsäkaistale. Näkymän säilyttäminen Rosenlundista Lillpetasin ja varsinaisen kylänmäen ohi laajaan maisemaan edellyttää siirtolapuutarha-alueen rajaamista irti Rosenlundintiestä. Pitkän näkymän säilyttäminen Ohratieltä Rosenlundin pohjoispuolitse edellyttäisi siirtolapuutarhan rajaamista kokonaan irti Rosenlundista. Kaikkien näiden näkymien säilyttäminen ei ole mahdollista. Luontevin paikka siirtolapuutarhalle Hanabölen maisemassa on sen luoteiskulmassa, Rosenlundin ja urheilualueen välissä.

Maaperä on savea. Maasto on hyvin tasainen ja peltoaukealle saattaa muodostua laaja kylmäilmajärvi. Alueen halki kulkee Frasanoja, joka näkyy vesiuomana myös Kuninkaankartassa. Frasanoja on arvotettu Vantaan virtavesislevityksessä vesilain tarkoittamaksi puroksi. Puro tarvitsee suojakaistat. Rosenlundin metsikkö on linnustoltaan merkittävä. Siirtolapuutarhapaikalta ei tunneta erityisiä luontoarvoja.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

Maakuntakaavassa Hanabölen peltoaukea on virkistysaluetta, joka jatkuu Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen. Yleiskaavassa siirtolapuutarhapaikka on varattu maatalousalueeksi (MT) ja se on osa laajaa Hanabölen maisemallisesti arvokasta aluetta. Osalla aluetta on asemakaava: urheilu- ja virkistyspalvelualue (VU), jossa on ohjeellinen puistomaisesti hoidettava alueen osa (pl) ja ohjeellinen palloilukenttä (up). Pääosa alueesta on ilman asemakaavaa. Pinta-alaa on 8 ha, missä on runsaasti pelivaraa suunnittelulle. Alue voidaan rajata useammalla tavalla ja myös nykyinen viljelypalsta-alue voisi ehkä muuttua siirtolapuutarhaksi, jos ratamelua voidaan torjua riittävästi. Silloin palstat siirtyisivät siirtolapuutarhan ja avoimen pellon väliin.

Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen edellyttäisi yhteistä tahtoa. Pellot ovat viljelyssä, joten siirtolapuutarha vähentäisi viljelyalaa ja vaikuttaisi maatalouselinkeinoon harjoittamiseen. Golf on jo vähentänyt merkittävästi peltoalaa Hanabölessä.

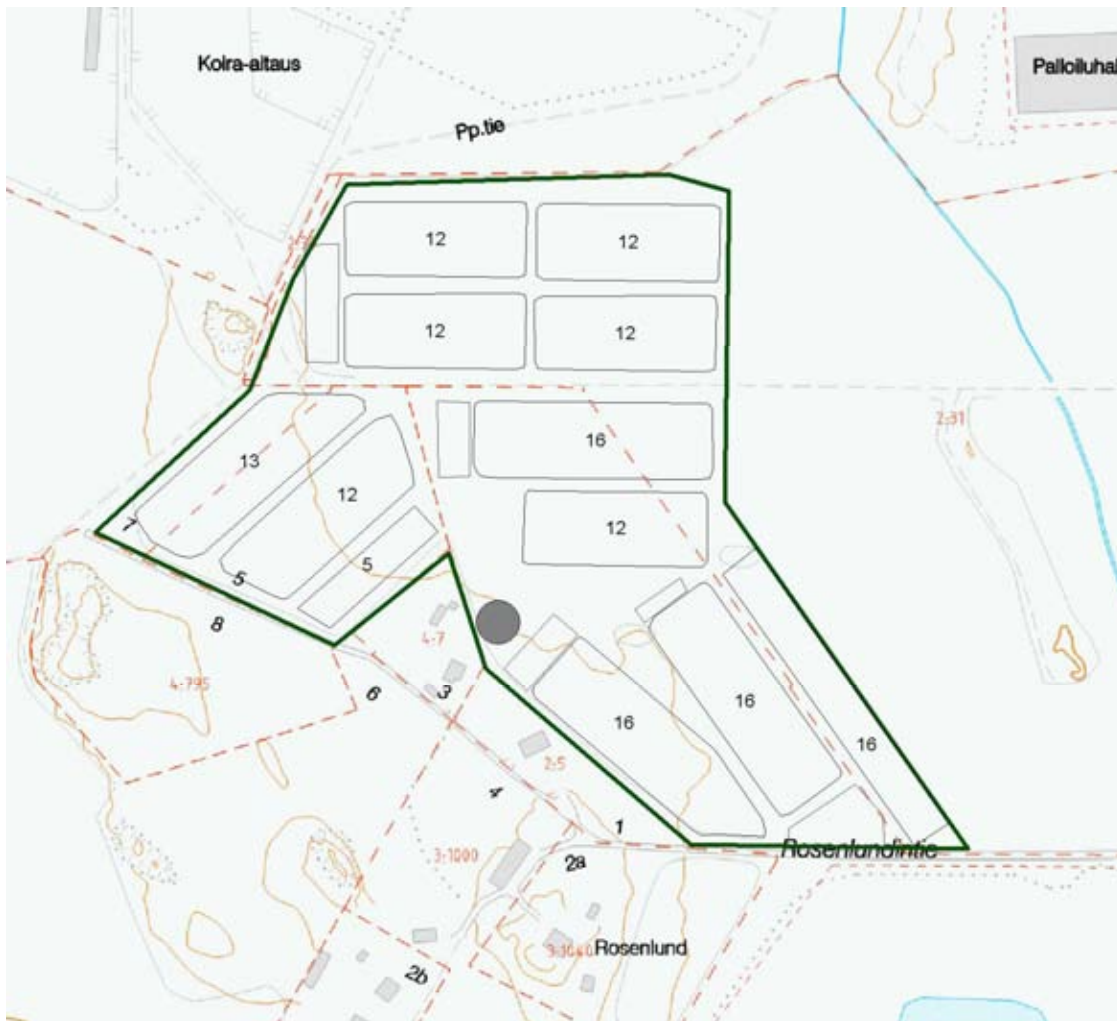
Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) mutta kasteluvettä ei ole mahdollista saada joesta liian pitkän (>500 m) pumppausmatkan vuoksi, mikä on merkittävä puute. Frasanojassa virtaama ei riitä kasteluvesitarpeeseen. Katuyhteys on rakennettava Rosenlundintieltä, tarvittava katupituus määritty sen mukaan, mihin siirtolapuutarha sijoittuisi. Joukkoliikenteen kannalta alue on hyvä: lähimmälle bussipysäkille on 400 m, kauemmalle 800 m. Vuoden 2015 suunnitelmassa läheltä menee kaksi seutulinjaa ja kaukaa kaksi, todennäköisesti ainakin yksi näistä säilyy tulevaisuudessa.

Havukosken siirtolapuutarhapaikka lännestä ulkoilutieltä katsottuna. Oikealla Rosenlundin mäen reunaa, taustalla Hanabölen kylänmäki.

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoitusuunnitelmassa siirtolapuutarhaan saisi n. 150 palstaa autopaikkoineen.

Havukoski – alustava mitoituskaavio, 154 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 27.9.2012. Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto.

Mielipiteet

Alueen kaksi suurinta maanomistajaa lähetti yhdessä kirjeen, jossa vastustetaan siirtolapuutarhan tai viljelypalstojen tuloa heidän mailleen. Kaikki viisi asukasmielipidettä paikasta ovat myönteisiä. Yksi piti aluetta erinomaisena sen enempää perustelematta. Kaksi piti paikkaa hyvänä ja yksi mahdollisena, koska se on lähellä Tikkurilan asukaskeskittymää tai omaa kotia. Yksi piti paikkaa mahdollisena, jos viereinen palstaviljelyalue samalla siistiytyisi, vaikka arveli paikan ehkä vähän rauhattomaksi. Yksi vastaaja ilmoitti kiinnostuksensa tästä alueesta, koska sinne liikkuminen on helppoa.

Päiväkumpu

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Sijaintikartta © Vantaan kaupunki

Päiväkummun siirtolapuutarhapaikka sijoittuu Hanabölen kylän laajan kulttuurimaiseman kulmaan. Paikka on laajasta maisematilasta vähän erillinen peltoaukea Kauniston ja Storpetasin tilakeskusten pohjoispuolella. Hanabölen kylänmäki on ollut kylätonttina jo keskiajalla, mutta kartta-aineistoa viljelymaiseman laajuudesta on vasta 1700-luvulta, jolloin osa siirtolapuutarhan paikasta on jo ollut niittynä. Koko ala näkyy peltona tai niittynä senaattikartassa 1872. Tilakeskusten kautta kulkee historiallinen tie, mutta siirtolapuutarhapaikalta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Maisemakuvallisesti peltoaukea rajautuu luoteessa Sahamäenpuiston lehtimetsään, pohjoisessa rajana on Suutonojan varren puoliavoin puistoalue, jonka takaa pilkottaa Päiväkummun 1990-luvulla rakentunut, tiivis pientaloalue. Koillisessa on uusi, 2000-luvulla rakentunut ja vielä aika paljas pientaloalue. Kaakossa nousee Hakkilan selänne, josta säilytetyn reunapuuston takaa metsä on melko laajasti hakattu ja kalliota louhitaan tulevan teollisuusrakentamisen alta. Metsänreuna on polveileva ja ilmeikäs, mutta metsän siluetti nyt harvahampainen. Maisemakuvan kohokohtana ovat tilakeskukset, joiden ohi näkymä avautuu laajana lounaaseen.

Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupungin mittausosasto

Maisemakuvallisesti peltoaukea on Hanabölen suuresta maisematilasta erillinen, joten sen muuttuminen pellostä siirtolapuutarhaksi ei paljoa vaikuta laajaan maisemaan. Koivukylänväylä sijaitsee maisemassa hiukan korkealla, mikä myös vähentää siirtolapuutarhan vaikutusta tien eteläpuoliseen maisemaan.

Maaperä on savea, selänteiden reunassa ja pintamaassa on hienoa hietaa. Maasto on hyvin tasainen ja peltoaukealle saattaa muodostua laaja kylmäilmajärvi. Alueen reunassa kulkee Keravanjokeen laskeva Suutonoja, joka näkyy vesiuomana jo Kuninkaankartassa. Suutonoja on arvotettu Vantaan virtavesiselvityksessä vesilain tarkoittamaksi puroksi siirtolapuutarha-alueen kohdalla ja se tarvitsee suojakaistat.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

Maakuntakaavassa siirtolapuutarhan paikka on virkistysaluetta, joka jatkuu Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen. Yleiskaavassa alue on varattu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU), jolloin tavoitteena oli esimerkiksi kaupunkimaatila Helsingin Fallkullan tapaan. Vantaalla samankaltaista toimintaa on Bisan tilalla Sotungissa. Alueen halki kulkee kaasulinja, joka on suunnittelussa otettava huomioon. Siirtolapuutarhan voisi ajatella poikkeavan vain vähän yleiskaavan käyttötarkoituksesta, koska se on VU -alueiden tavoin käytöltään rajoitettua mutta kaikille avoimine kävelyteineen myös yleistä virkistystarvetta palveleva toiminta. Asemakaavassa alue on pieneltä osin varattu lähivirkistysalueeksi (VL), pääosalla aluetta ei ole asemakaavaa. Siirtolapuutarha edellyttää asemakaavan muuttamista. Pinta-alaa on riittävästi (8 ha), jotta suunnittelulle on pelivaraa.

Maanomistajana on pääosin yksityinen, pienemmältä osin Vantaan kaupunki. Toteuttaminen edellyttäisi yhteistä tahtoa. Pellot ovat viljelyssä, joten siirtolapuutarha vähentäisi viljelyalaa ja vaikuttaisi maatalouselinkeinojen harjoittamiseen.

Vesi ja viemäri ovat lähellä (100 m) ja kasteluvettä saa (> 300 m) Keravanjoesta. Katuyhteys saadaan vie-
reiseltä Peijaksentielle ja tulevaisuudessa myös Päiväkummuntieltä. Joukkoliikenteen kannalta alue on hyvä. Bussipysäkillä on matkaa alle 200 metriä. Pysäkki on tärkeä käänköpaikka ja palvelutarjonta on taattu.

Päiväkummun siirtolapuutarhapaikka koillisesta, Peijaksentielleä katsottuna. Oikealla Kauniston tilakeskus, taustalla Hakkilan selänne.

Yksityinen maanomistaja, joka omistaa pääosan alueesta, vastustaa siirtolapuutarhaa maalleen, koska se vähentäisi peltoalaa merkittävästi ja vaikeuttaisi taloudellisesti kannattavan maataloustoiminnan harjoittamista. Lisääntynyt liikenne lisäisi myös viljelyksiin kohdistuvan ilkkivallan ja vahinkojen riskiä. Kuudessa asukasmielipiteessä paikkaan suhtaudutaan myönteisesti. Kaksi piti paikkaa erinomaisena, koska se on lähellä kotia ja vettäkin on lähellä. Kaksi piti paikkaa hyvänä, koska se on lähellä kerrostaloalueita, sinne on bussiyhteydet ja jokilaakso ja Kuusijärvi ovat lähellä. Mahdollisena paikkaa pidettiin, koska se täyttää tärkeimmät kriteerit ja maisemallisesti paikka on "ok". Ainoa epäily oli, että lähelle rakentuva logistiikka-alue saattaa vähentää viihtyisyyttä. Yksi vastaaja ilmoitti kiinnostuksensa tästä alueesta, koska paikka on lähellä luonnon vettä.

Ojanko

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Sijaintikartta © Vantaan kaupunki

Ojankon siirtolapuutarhapaikka sijoittuu Håkansbölen kartanon pellolle, kartanolta katsoen metsäkumpareen taakse, eri maisematilaan. Kartanon viljelymaisema on vanhaa. Kartanomäki on ollut asuttu jo keskiajalla ja säilyneiden karttojen perusteella nykyiset pellot ovat olleet niittyinä tai peltolina viimeistään 1600-luvun lopulla. Siirtolapuutarhapaikka näkyy kosteana niittynä vielä senaatinkartassa 1872. Siirtolapuutarhapaikalta ei tunneta muinaisjäännöksiä, mutta viljelypalstojen sivuitse kulkee keskiaikainen tie, joka on historiallisen ajan muinaisjäänne.

Maisematilaa rajaavat pohjoisesta ja idästä metsäkumpareet ja eheät metsänreunat. Yhdessä kohdassa itäreunalla metsänreuna on puhkaistu uudella kaukolämpölinjalla. Etelänurkalla näkyy lumenvastaanottoaikan hiekkainen kasa pitkälle kesään. Lounaaseen maisema avautuu Kehä III:lle ja rajautuu Vaaralan puolella metsittyviin peltoihin ja metsäiseen selänteeseen. Lännessä maisematilan raja on kerroksellinen: Kormunintynöjan varressa on pensaita ja harvaa puustoa sekä viljelypalstat, taaempaan on matalan rivitaloalueen matala pihakasvillisuus ja sen takana nousee Hakunilan selänne kerrostaloineen. Paikka on kehätielle hyvin näkyvä ja siten vaativa, mutta kartanomiljööön näkökulmasta kätkössä. Paikka peltoaukealla, tasamaalla, jättää koillispuolisen, hiukan ylemmäs kohoavan pellonpoukaman yleiseen virkistyskäyttöön. Näin siirtolapuutarha ei myöskään peittäisi merkittäviä näkymiä.

Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupungin mittausosasto

Maaperä on savea. Paikka on melkein tasamaata. Koko maisematila muodostaa kattilan johon saattaa muodostua kylmäilmajärvi, joka purkautuu kapeasta välistä pohjoisen suuntaan laskevaa Kormuniitynojaa seuraan.

Siirtolapuutarhapaikalta on havaintoja ruisrääkästä ja kaakkoispuolisesta metsiköstä on havaintoja mehiläishaukasta. Ruisrääkän esiintymisen alue ja lintujen määrä vaihtelee vuosittain ja on suuresti riippuvainen keväen lämpimistä virtauksista. Ruisrääkkähavainnot eivät estä siirtolapuutarhaehdotuksen säilyttämistä tarkastelussa mukana. Mikäli tämä alue olisi todennäköisin toteutettava vaihtoehto, on syytä selvittää ruisrääkän ja muunkin linnuston tilanne alueella tarkemmin. Kormuniitynoja ja alueen valtaajat tarvitsevat suoja-kaistat. Kormuniitynoja on arvioitu vesilain tarkoittamaksi vesistöksi Vantaan virtavesiselvityksessä.

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

Maakuntakaavassa siirtolapuutarhapaikka on taajama-alue. Håkansbölen kartanon sisältävä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (RKY) ei ulotu tänne asti. Yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL) ja se sijaitsee Håkansbölen maisemallisesti arvokkaalla alueella. Asemakaavassa runsas puolet alueesta on puistoaluetta (P), loput lähivirkistysaluetta (VL), joka on maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa (sma). Siirtolapuutarha vaatii asemakaavan muutoksen. Pinta-alaa on riittävästi (6,5 ha), jotta suunnittelulle on pelivaraa.

Vantaan kaupunki omistaa maan, joten toteuttaminen on kaupungin tahdossa. Alue on viljelyssä vuokraviljelijällä toistaiseksi. 15.-17.6.2012 alue oli paikoitusalueena Jukolan viesti -suunnistustapahtuman takia. Talvella pellolla on paljon latuja mm. tasamaan harjoittelulatuja, jotka olisi siirrettävä. Alueen koillisosan poikki kulkee kaukolämpölinja.

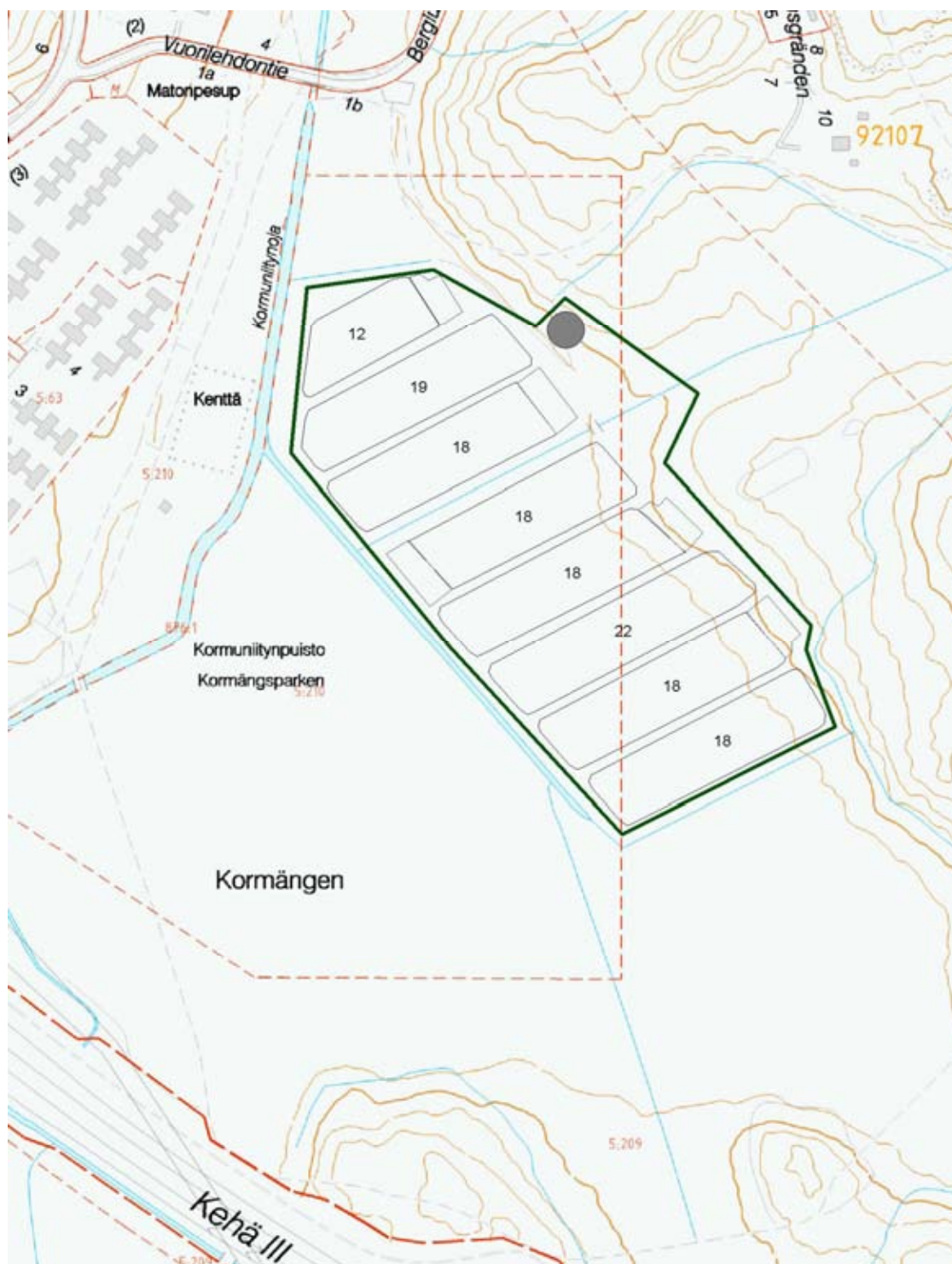
Vesi ja viemäri ovat lähellä (100 m) ja kasteluvettä saadaan viereisestä Kormuniitynojasta. Katuyhteys on rakennettava (120 m) Vuorilehdontieltä. Joukkoliikenteen kannalta alue on hyvä: bussipysäkillä (Hakunilantie) on 500 m ja palvelutarjonta on taattu.

Ojangon siirtolapuutarhapaikka idästä ulkoilutieltä katsottuna.

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoitusuunnitelmassa siirtolapuutarhaan saisi runsaat 140 palstaa autopaikkoineen.

Ojanko – alustava mitoituskaavio, 143 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 27.9.2012. Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Mielipiteet

Kaikissa viidessä asukasmielipiteessä paikkaan suhtauduttiin myönteisesti. Yksi piti paikkaa ylivoimaisena, koska vallitsevasta asumistavasta johtuen sille olisi suuri kysyntä. Kolme piti paikkaa hyvänä ja yksi mahdollisena. Perusteluina mainittiin, että paikka täyttää tärkeät kriteerit, on kaunis ja kulkuyhteydet ovat hyvät. Kaksi vastaajaa piti tärkeänä siirtolapuutarhan saamista Itä-Vantaalle. Kehä III:n läheisyys tosin arvelutti. Kaksi vastaajaa oli kiinnostunut tästä paikasta ja kolmaskin ehkä. Perusteluina olivat lyhyt matka Tikkurilasta, toive laajentaa harrastusta palstaviljelystä sekä joukkoliikennedyteys. Lisäksi paikkaa ehdotettiin myös ”uutena paikkana” perustellen sitä ympäröivillä hienoilla, kunnostetuilla maisemilla, vanhalla kartanoalueella, hevostalleilla ja hyvillä kulkuyhteyksillä.

Sotunki

Maisema, maaperä ja luontoarvot

Sijaintikartta © Vantaan kaupunki

Sotungin siirtolapuutarhapaikka sijoittuu vanhan, arvokkaan kulttuurimaiseman reunaan. Sotunginlaakson pienillä kumpareilla on useita keskiaikaisia kylätontteja. Säilyneiden karttojen perusteella laakson nykyiset pellot ovat olleet peltolina tai niittyinä viimeistään 1600-luvun lopulla. Siirtolapuutarhapaikka on Brotheruksen kartassa vuodelta 1708 niittynä. Siirtolapuutarhapaikalta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Maisemakuvallisesti siirtolapuutarhapaikka sijaitsee Sotungin päälaaksosta katsoen luoteeseen pistävässä sivulaaksossa. Maisematilan on sulkenut päälaaksosta erilleen Sepänmäen pohjoispuoliselle pellolle 1970-luvulta alkaen rakentunut pientaloasutus. Tämän asutuksen ja pohjoisesta pistävän metsäharjanteen kärjen välistä päälaakson vain aavistaa, mutta sinne ei ole suoraa näköyhteyttä. Maisematilan pohjoisreunassa on muutamia pihapiirejä metsäselänteen reunassa, lounaan puolella on jyrkkä mäenselänne. Siirtolapuutarhan voisi sijoittaa tähän sivulaaksoon ilman että se aiheuttaisi muutoksia maisemakuvaan Sotungin päälaakson valtakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä.

Siirtolapuutarhapaikalla ei ole erityisiä luontoarvoja. Sipoonkorven kansallispuisto on lähellä ja tarjoaa hyvät retkeilymahdollisuudet. Alueella oleva avo-oja tarvitsee suojakaistat. Maaperä on savea ja pintamaa on hienoa tai karkeaa hietaa. Maasto viettää loivasti itään. Maisematila on melko sulkeutunut, joten siihen saattaa muodostua kylmäilmajärvi, joka purkautuu itään vain kapeasta välistä.

Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupungin mittausosasto

Kaavatilanne, maanomistus ja maankäyttö

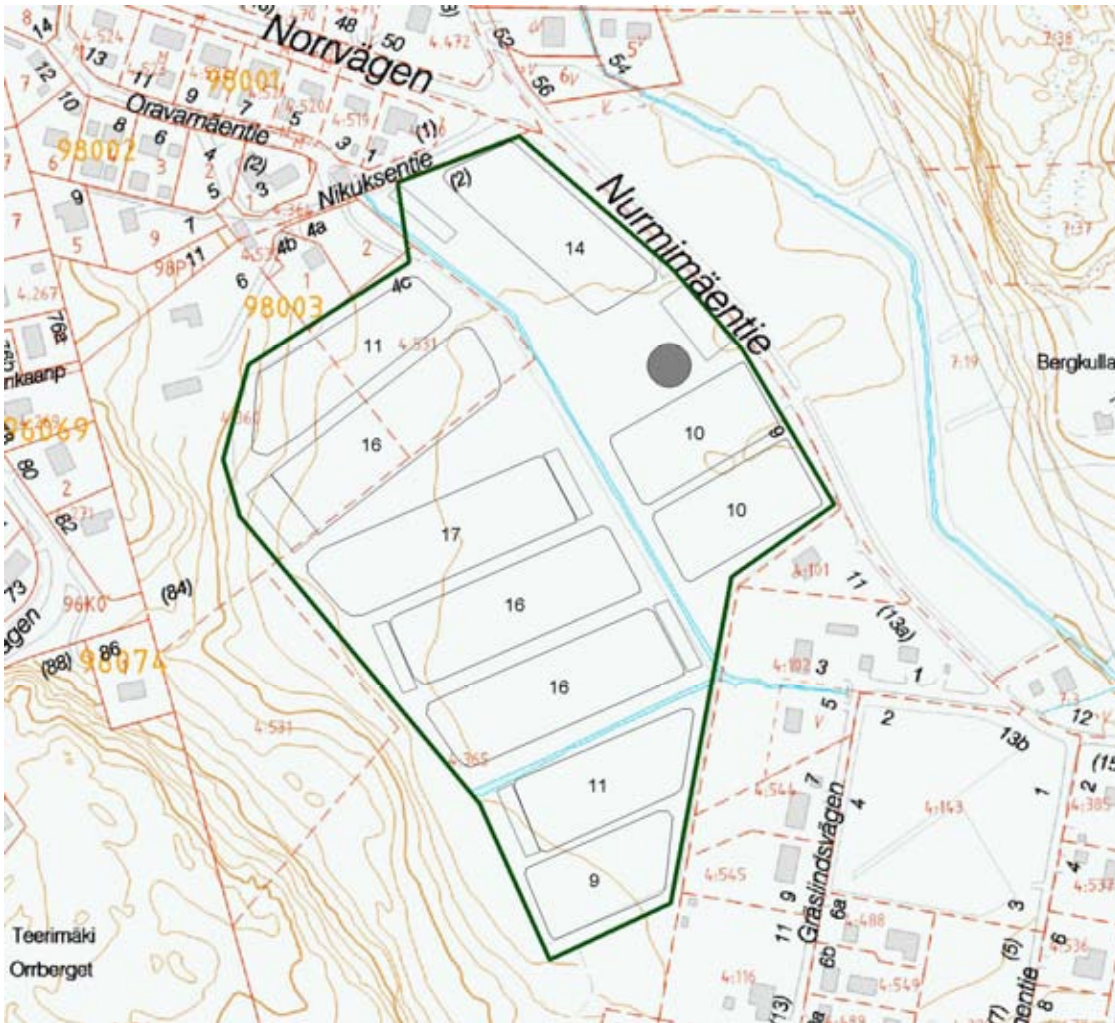
Maakuntakaavassa siirtolapuutarhapaikka on taajama-aluetta. Sotungin kylämaiseman kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (RKY) ei ulotu tänne asti. Yleiskaavassa alue on varattu maatalousalueeksi (MT), ja se on myös maisemallisesti arvokas alue. Pienellä osalla aluetta on asemakaava: erillispientalojen korttelialueen (AO) maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa (sma, ei rakentamislueksi). Pääosalla aluetta ei ole asemakaavaa. Pinta-alaa on riittävästi (7,5 ha), jotta suunnittelulle on pelivaraa.

Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen edellyttäisi yhteistä tahtoa. Pellot ovat viljelyssä, joten siirtolapuutarha vähentäisi viljelyalaa ja vaikuttaisi maatalouselinkeinon harjoittamiseen.

Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) ja kasteluvettä saisi Myyraksenojasta/Sotunginojasta. Katuyhteys saadaan viereiseltä Nurmimäentieltä. Joukkoliikenteen kannalta alue on hyvä: bussipysäkillä on alle 200 m ja jonkinlainen palvelutaso todennäköisesti säilyy.

Alustava mitoitus

Alustavassa mitoitusuunnitelmassa siirtolapuutarhaan saisi n. 130 palstaa autopaikkoineen.

Sotunki – alustava mitoituskaavio, 130 palstaa. Harmaa ympyrä on yksi mahdollinen huoltorakennuksen paikka. AMä 27.9.2012. Osoitekarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

Mielipiteet

Maanomistajien mielipiteissä vastustetaan siirtolapuutarhaa, koska päätoiminen maatalousyrittäminen tarvitsee mahdollisimman suuren viljelyalan tilakeskuksen läheisyydessä. Sotungin kyläyhdistys lähetti myös siirtolapuutarhaa vastustavan kannanoton. Kyläyhdistys korostaa laajasti perustellen Sotungin viljelymaiseman ja peltojen säilyttämistä. Asukasmielipiteissä paikkaan suhtaudutaan myönteisesti. Yksi tikkurilalainen mielipide pitää paikkaa erinomaisena sen läheisen sijainnin vuoksi. Kolmessa mielipiteessä aluetta pidettiin hyvänä, koska luonto ja maalaismaisema ovat ”paikan päällä”, alue on rauhallinen ja kaukana isoista teistä ja lento-
melusta ja maapohja on hyvä. Kolme vastaajaa ilmoitti kiinnostuksensa alueeseen. Yhden perustelu oli hyvä saavutettavuus, muut perustelivat yleisesti eläkkeelle jäävän halulla siirtolapuutarhaharrastukseen.

Yllä: Näkymä Nurmimäentieltä itään kohti Sotungin päälaaksoa.

Alla: Sotungin siirtolapuutarhapaikka Nurmimäentieltä länteen katsottuna.

4 Siirtolapuutarhapaikkojen vertailua

Siirtolapuutarhapaikkojen ominaisuuksia on selostettu edellisessä kappaleessa. Paikkojen vertaileminen keskenään on vaikeaa, koska eri ominaisuuksilla on eri tilanteissa erilainen painoarvo ja merkittävyys. Seuraavaan taulukkoon on kuitenkin koostettu lyhyesti sellaisia keskeisiä ominaisuuksia, joiden perusteella alueet poikkeavat toisistaan. Taulukosta voidaan helposti nähdä, mitkä edellytykset kunkin alueen kohdalla täyttyvät helposti ja missä ovat kunkin alueen mahdolliset ongelmat. Ominaisuuksia ei ole pisteytetty, koska eri ominaisuuksia ei ole mahdollista "laskea yhteen".

Taulukkoon ei ole sisällytetty sellaisia perusedellytyksiä, jotka täyttyvät jokaisen alueen kohdalla. Näitä ovat viljelykelpoinen, puhdas maaperä ja meluttomuus (melutaso <55dB). Kaikki alueet sijoittuvat yleiskaavan virkistys- tai maa- ja metsätalousalueille, jolloin ne eivät vähennä pysyvään asumiseen varattuja alueita.

siirtolapuutarhapaikka	pinta-ala	palsatoja	maisema	luonto	kastelu- vesi	vesi- huolto	katu- yhteys	joukko- liikenne	maan- omistus
Linnainen	7.3	101	vaativa maasto	vieras- lajit	ei	lähellä	on	huono	kaupunki
Vantaanlaakso	6	101	vaativa maisema		on	lähellä	200 m	hyvä	kaupunki
Riipilä	7.8	125	vaativa maisema		ei	lähellä	on	hyvä	yksityinen
Seutula	10	166		vieras- lajit	ei	kaukana	on	välttävä	yksityinen
Ylästö Silvola	6.8	130		vieras- lajit	on	kaukana	on	huono/ uusi sil- ta	yksityinen
Ylästö Krakanpelto	5.3	97	vaativa maisema		on	lähellä	100 m	hyvä	kaupunki
Havukoski	8.1	154	vaativa maisema		ei	lähellä	on	hyvä	yksityinen
Päiväkumpu	8	166			on	lähellä	on	hyvä	kaupunki ja yksityi- nen
Ojanko	6.6	143	vaativa maisema	linnusto	on	lähellä	120 m	hyvä	kaupunki
Sotunki	7.6	130			on	lähellä	on	hyvä	yksityinen

Taulukkoyhteenveto siirtolapuutarhapaikkojen ominaisuuksista, joiden perusteella paikat poikkeavat toisistaan.

5 Johtopäätöksiä

Vantaan kaupunki ei ryhdy perustamaan uusia siirtolapuutarhoja. Tämä selvitys voi auttaa toteuttamishankkeiden syntymistä ja suunnittelua.

Siirtolapuutarhaselvityksen perusteella uusille siirtolapuutarhoille olisi Vantaalla kysyntää. Kysyntä näyttäisi kohdistuvan erityisesti Itä- ja Keski-Vantaalle, missä siirtolapuutarhoja ei ennestään ole. Mahdollisia paikkoja siirtolapuutarhoille näyttäisi löytyvän, vaikka yksikään tässä tutkituista alueista ei kaikilta osin ole paikkana ihanteellinen.

Monet tässä selvityksessä ehdotetuista paikoista sijaitsevat yksityisellä maalla. Maanomistajat eivät ole osoittaneet kiinnostusta siirtolapuutarhojen perustamiseen maillensa. Maanomistajien vastustuksen vuoksi toteuttamiskelvottomia on valtaosa tutkituista paikoista: Riipilä, Seutula, Ylästö-Silvola, Havukoski, Päiväkumpu ja Sotunki. Ne on kuitenkin säilytetty tässä loppuraportissa, jotta raportista voidaan myöhemminkin katsoa, minkälaisia paikkoja on tutkittu ja minkälaisia ne ovat.

Selvityksen perusteella Vantaan kaupungin maalla olevat paikat – Linnainen, Vantaanlaakso, Ylästö-Krakanpelto ja Ojanko – olisivat mahdollisesti toteuttamiskelpoisia. Jokaisessa alueessa on kuitenkin puutteita tai rajoitteita, joita kuvataan alempana. Mahdollisten toteuttamishankkeiden jatkoselvityksissä on alueiden soveltuvuus tutkittava yksityiskohtaisesti. Tällöin vasta voidaan tutkia, onko jokin ao. alueen heikkous voitettavissa. Esimerkiksi onko mahdollista saada kasteluvettä yhteiskaivosta niillä alueilla, missä pintavettä ei ole saatavissa riittävän läheltä tai onko alue suunniteltavissa niin, että se sopeutuu vaativaan maastoon tai maisemaan.

Linnainen

Kaupungin maanomistuksesta huolimatta alue ei ole hyvä paikka siirtolapuutarhalle. Pello on sen verran viettävää, että siirtolapuutarhaa varten pitäisi maastoa ainakin jonkin verran terasoida. Se nostaa alueen toteuttamisen kustannuksia ja saattaa tuottaa hankalasti hoidettavia luiskia alueen sisälle. Alueen halki kulkevasta valtaojasta ei riitä kasteluvettä, mutta yhteiskaivojen rakentaminen ehkä olisi mahdollista, koska 1930-luvun kartassa pellolle on merkitty lähde. Riski vieraslajien leviämisestä Tuomelan tammimetsään on todellinen. Kasvien karkaimisen estäminen edellyttää, että palstanhaltijat tiedostavat riskin, eivät tuo palstoilleen aggressiivisesti leviäviä lajeja ja kompostoivat puutarhajätteensä huolellisesti. Joukkoliikenteen yhteydet ovat huonot – bussipysäkillä on yli kilometrin kävelymatka. Pyöräilymatkaa esimerkiksi Myyrmäestä tai Martinlaaksosta tulee kuitenkin vain viitisen kilometriä. Linnainen ei olisi ensisijainen paikka, jos toteutushanke hakisi paikkaa kaupungin omistamalta maalta.

Vantaanlaakso

Asukasehdotuksena tullut paikka on monilta perusedellytyksiltään hyvä siirtolapuutarhaksi. Siirtolapuutarhan rakentaminen toisi kuitenkin Vantaanjokilaakson (valtakunnallisesti arvokkaaseen) maisemaan uuden elementin. Samalla kohdalla ylärinteessä ovat tosin maisemassa varsin hallitsevat Vaisalan rakennukset, jotka ovat jo muuttaneet maisemakuvaa. Periaatteellinen ristiriita yleiskaavan kanssa olisi peltomaalle rakentaminen, koska yleiskaavamääräyksellä suojellaan myös viljelymaata kyläkuvallisesti arvokkailla alueilla. Siirtolapuutarhankin voidaan ehkä ajatella olevan viljelyä, mutta osa viljelymaasta tuhoutuisi kuitenkin rakennusten, teiden ja autopaikkojen alle. Katua olisi rakennettava n. 200 metriä Tuulitien päästä, mikä nostaa toteuttamisen kustannuksia. Tuulitie on asuntokatu, jonka kykyä välittää siirtolapuutarhan tuotama liikenne ei tässä selvityksessä ole tutkittu.

Vantaanlaakson paikka ei ole ollut samalla tavoin yleisesti arvioitavana kuin selvityksen muut yhdeksän paikkaa. Paikan soveltuvuutta siirtolapuutarhaksi on siksi selvitettävä lisää, mikäli tähän syntyisi todellinen hanke.

Ylästö-Krakanpelto

Paikka on useilta perusedellytyksiltään hyvä siirtolapuutarhalle. Maisemakuvan kannalta paikka on vaativa, koska se on avoimella pellolla samassa laajassa maisematilassa Petaksen ja Gro-tensin tilakeskusten sekä Backaksen kartanon kanssa. Se sijoittuu kuitenkin Ylästöntien pohjoispuolelle ja suhteellisen kauas tiestä (n. 250 m). Petaksen tilakeskus tien eteläpuolella on samalla etäisyydellä tiestä, joten sille jää visuaalista reviiriä. Kadunrakentamisen tarve (100 m) lisää toteuttamisen kustannuksia. Ylästö-Krakanpelto olisi ensisijaisia tarkemmin tutkittavia paikkoja, jos toteutushanke hakisi paikkaa kaupungin omistamalta maalta.

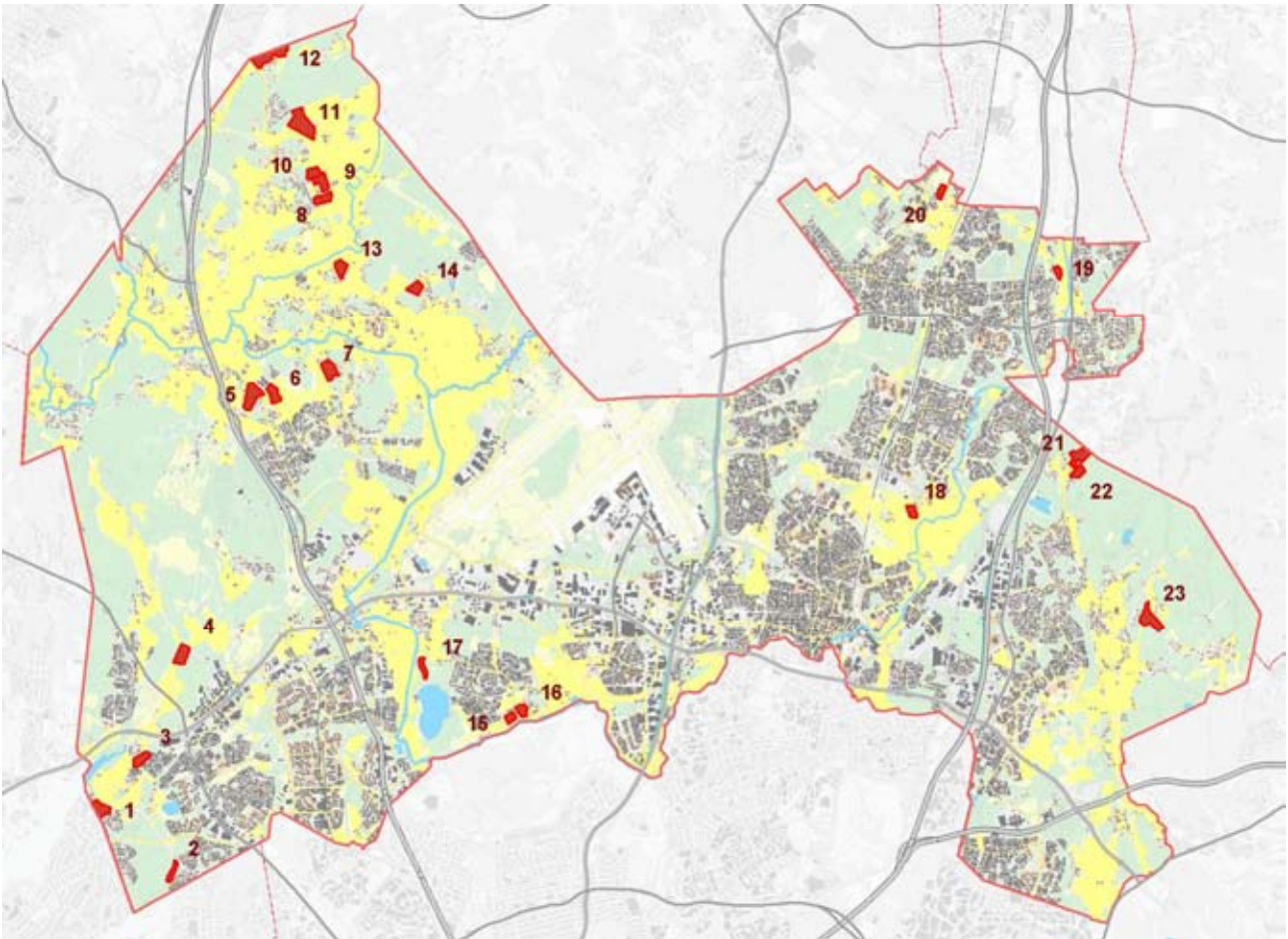
Ojanko

Paikka on useilta perusedellytyksiltään hyvä siirtolapuutarhalle. Maisemakuvan kannalta paikka on vaativa, koska se on avoimella pellolla ja näkyy Kehä III:lle esteettä. Håkansbölen kartanolta katsoen paikka on kuitenkin metsäharjanteen takana, joten siirtolapuutarhalla ei olisi vaikutusta kartanon (valtakunnallisesti arvokkaaseen) kulttuuriympäristöön. Meluennusteiden perusteella Kehä III:n melu ei ulottuisi liiaksi häiritsevänä siirtolapuutarhalle asti, mutta mikäli tähän syntyisi toteuttamishanke, pitäisi melutilannetta ja sen tulevaa kehitystä selvittää lisää. Kadunrakentamisen tarve (120 m) lisää toteuttamisen kustannuksia. Siirtolapuutarhapaikalta on havaintoja ruisrääkästä ja lähiympäristössä on muutenkin merkittävää linnustoa. Näitä on tarvittaessa selvitettävä lisää. Ojanko olisi ensisijaisia tarkemmin tutkittavia paikkoja, jos toteutushanke hakisi paikkaa kaupungin omistamalta maalta.

Liite 1: Alustavan arvioinnin perusteella hylätyt kohteet

Tässä liitteessä selostetaan lyhyesti alustavassa arvioinnissa hyläytyjen alueiden ominaisuuksia ja jatkotarkastelusta poistamisen perusteluja. Useimpien alueiden hylkäämisen perusteena on monia syitä. Kuitenkin kaupunkisuunnittelussa tehdyn harkinnan jälkeen kaikki ehdotukset, jotka sijoittuvat yleiskaavassa asunto-alueiksi varatuille alueille, päätettiin hylätä jo tällä yhdellä perusteella.

Selvyyden vuoksi hylätyille alueille on annettu juokseva numero.

Alustavassa arvioinnissa karsiutuneet siirtolapuutarhapaikat. Numerot viittaavat tekstiin.

Opaskarttapohja © Vantaan kaupungin mittausosasto

1 Linnainen

Alueella ei ole asemakaavaa, yleiskaavassa alue on maatalousaluetta (MT) ja maisemallisesti arvokasta aluetta. Yleiskaavaa laadittaessa samaa paikkaa vastustettiin ankarasti täydennysrakentamiseen, jotta avoin maisemakuva säilyisi. Samalla perusteella myös siirtolapuutarhaa voidaan pitää paikkaan sopimattomana, vaikka kaupunki omistaa maan, mikä olisi etu. Paikka sijaitsee Hämeenkyön maisemallisesti arvokkaan alueen reunassa ja on maisemakuvallisesti hyvin vaativa. Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) mutta kasteluvettä ei ole mahdollista saada luonnonvesistöstä. Paikka ei ole suositeltava joukkoliikenteen kannalta.

2 Linnainen

Alueella on niukasti tilaa (3,5 ha) ja 110 kV voimansiirtolinja kulkee vinosti poikki alueen pienentäen käytävissä olevaa alaa entisestään. Asemakaavaa ei ole, yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL). Maan omistaa Vantaan kaupunki, mikä olisi etu. Alueella kulkee talvella latu, jolle olisi haettava uusi paikka. Vesi ja viemäri ovat lähellä (100 m) mutta kasteluvettä ei ole saatavissa luonnonvesistä. Joukkoliikenteen kannalta alue olisi hyvä.

3 Hämeenkylä

Alueella on maisemaa suojeleva asemakaava: kulttuurihistoriallisesti arvokas erityisalue, jonka maisemakokonaisuus, maanviljelysalueet sekä puusto on pyrittävä säilyttämään. Alueelle saa rakentaa sen käyttötarkoitukseen soveltuvia, kuten alueella harjoitettavaa maanviljelystä palvelevia rakennuksia (EH-2). Siirtolapuutarha tarvitsisi asemakaavan muuttamisen, mutta kartanon alueen asemakaavaa ollaan parhaillaan muuttamassa toisenlaisin perustein yhteisymmärryksessä maanomistajan kanssa. Yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL). Lisäksi alue sijaitsee Hämeenkylään maisemallisesti arvokkaalla alueella ja on maisemakuvallisesti erittäin vaativassa paikassa kartanon "reviirillä". Maanomistaja on osakeyhtiö. Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) mutta kasteluvettä ei ole mahdollista saada luonnonvesistä. Alue on joukkoliikenteen kannalta hyvä. Ulkoilu- ja ratsastusreitit vaatisivat tilaa ja uudelleenjärjestelyä.

4 Petikko

Alueella ei ole asemakaavaa, mutta puolelle alueesta on valmistumassa asemakaava, missä avointa maisemaa suojellaan. Yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL). Alue sijaitsee Hämeenkylään murros-laakson maisemallisesti arvokkaan alueen kapeikossa, joten paikka on maisemakuvallisesti erittäin vaativa: laakson visuaalista jatkuvuutta ei saa katkaista. Talvella alueen poikki kulkeva latu pitäisi siirtää, samoin ratsastusreitivaraus. Alue rajautuu Petikonmäki-Hermaskärin luonnonsuojelualueeseen ja siirtolapuutarhasta saattaa aikaa myöten levitä luonnonsuojelualueen laitamille haitallisia lajeja. Maan omistaa Vantaan kaupunki, mikä olisi etu. Vesi ja viemäri ovat tavoitettavissa (200 m) ja alueen läpi virtaavan Kynickenojan vesi riittäisi mahdollisesti kasteluun. Kynickenoja on Marja-Vantaan hulevesireitti. Puroon on suunniteltu pidätysalaita, joita voisi hyödyntää siirtolapuutarhan kasteluvedenotossa, mutta puro saattaa myös tulvia. Joukkoliikenteen pysäkit ovat yli kilometrin päässä, joten alue on huono joukkoliikenteen kannalta.

5 Kivistö

Asemakaava ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu pientaloalueeksi (A4) ja osin urheilu- ja virkistyspalvelualueeksi (VU). Ei ole järkevää muuttaa asuntoaluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistaja on yksityinen. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT), vaikka ei yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella. Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) ja viereisestä Jelmusanojasta (valuma-alue 581 ha) voisi riittää vesi kasteluun. Alue on epävarma joukkoliikenteen suhteen.

6 Kivistö

Asemakaava ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu pientaloalueeksi (A4) ja vähäiseltä osin lähivirkistysalueeksi (VL). Ei ole järkevää muuttaa asuntoaluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistaja on yksityinen. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT), vaikka ei yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella. Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) ja viereisestä Pekinojasta (valuma-alue 362 ha) voisi riittää vesi kasteluun. Pekinoja on arvokas puroympäristökohde, mikä voi vaikeuttaa sen käyttämistä kasteluveden ottoon. Alue on epävarma joukkoliikenteen suhteen.

7 Lapinkylä

Asemakaava ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu pientaloalueeksi (A4). Ei ole järkevää muuttaa asunto-aluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT), vaikka ei yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella. Vesi ja viemäri ovat vähän kaukana (200 m), eikä kasteluvettä ole saatavissa luonnonvesistöstä. Katuyhteys olisi rakennettava (250 m) Riipiläntieltä, mutta joukkoliikenteen kannalta alue olisi hyvä.

8 Riipilä

Asemakaava ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu pientaloalueeksi (A4). Ei ole järkevää muuttaa asunto-aluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT), vaikka ei yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella. Vesi ja viemäri ovat lähellä (100 m) mutta kasteluvettä ei ole saatavissa luonnonvesistöstä (Vantaanjokeen > 500 m). Joukkoliikenteen kannalta alue olisi hyvä.

9 Riipilä

Asemakaava ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu pientaloalueeksi (A4). Ei ole järkevää muuttaa asunto-aluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT), vaikka ei yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella. Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) mutta kasteluvettä ei ole saatavissa luonnonvesistöstä (Vantaanjokeen > 500 m). Alue on melko kaukana joukkoliikenteen palvelusta (pysäkillä n. 800 m).

10 Riipilä

Asemakaava ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu pientaloalueeksi (A4). Ei ole järkevää muuttaa asunto-aluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT), vaikka ei yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella. Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) mutta kasteluvettä ei ole saatavissa luonnonvesistöstä (Vantaanjokeen > 500 m). Alue on melko kaukana joukkoliikenteen palvelusta (pysäkillä n. 800 m).

11 Riipilä

Asemakaavaa ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu maatalousalueeksi (MT) ja Rajakoskentien varressa on lisäksi tienvarsivyyhyke (a) haja-asutuksen ohjaamiseksi. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT), vaikka ei yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella. Vesi ja viemäri ovat vähän kaukana (250 m), eikä kasteluvettä ole saatavissa luonnonvesistöstä. Joukkoliikenteen kannalta alue on huono. Riipilän kääntöpaikalle on 2200 m. Jos metsän läpi pääsee oikaisemaan, on Reunan pysäkeille noin 1200 m.

12 Riipilä

Asemakaavaa ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu maatalousalueeksi (MT). Siirtolapuutarhan perustaminen tähän saattaisi kuitenkin vaikeuttaa luoteisen Vantaan ja Klaukkalan ympäristön (yleiskaavan aikajännettä

kaukaisemman) tulevaisuuden suunnittelua. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Vesi ja viemäri ovat kaukana (3300 m), eikä kasteluvettä ole saatavissa luonnonvesistä. Vieressä on Josvaholmin luonnonsuojelualuevaraus, johon siirtolapuutarhasta saat-
taisi levitä haitallisia vieraslajeja. Bussipysäkille on alle 200 m, joten alue olisi hyvä joukkoliikenteen kannalta.

13 Seutula

Asemakaavaa ei ole. Yleiskaavassa alue on varattu pientaloalueeksi (A4) ja osin maatalousalueeksi (MT). Ei ole järkevää muuttaa asuntoaluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT) ja yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella ja siten maisemakuvallisesti erittäin vaativa. Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) ja kastelu-
vesi Vantaanjoesta helposti järjestettävissä. Alue olisi myös joukkoliikenteen kannalta hyvä.

14 Seutula

Asemakaavaa ei ole, yleiskaavassa alue on varattu maatalousalueeksi (MT). Maanomistaja on yksityinen. Vesi ja viemäri ovat kaukana (600 m), eikä kasteluvettä ole saatavissa luonnonvesistä. Katuyhteys Katinkalliontieltä on vähän hankala. Alue on melko kaukana joukkoliikenteen palvelusta (pysäkille noin 900 m). Jatkotarkasteluun valittiin viereinen, hiukan tätä vaihtoehtoa parempi alue.

15 Ylästö

Pinta-ala on hyvin niukka (3 ha). Asemakaavaa ei ole, mutta osalle aluetta asemakaava on vireillä. Yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL) ja jokivarren virkistysalueen tärkeyttä on yleiskaavatyössä voimakkaasti painotettu. Kohde on arvokkaan Ylästönpuron (Mustikkasuonoja?) luo-alueen sekä ketoalueen vieressä, missä viljelykarkulaisvaara on ilmeinen ja jyrkän purokanjonin vuoksi on myös eroosiovaara. Maanomistaja on yksityinen. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT) ja yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella, joten se on maisemakuvallisesti erittäin vaativa. Vesi ja viemäri ovat lähellä (150 m) ja kasteluvesi on Vantaanjoesta helposti järjestettävissä. Bussipysäkille (Isonmänyntie) on noin 700 m, joten alue melko kaukana joukkoliikenteen palvelusta.

16 Ylästö

Pinta-alaa on vähän niukasti (4 ha). Asemakaavaa ei ole, mutta asemakaava on vireillä osalle aluetta. Siirtolapuutarha tarvitsisi asemakaavan muutoksen. Yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL). Jokivarren maisemaa ja virkistysaluetarvetta on yleiskaavatyössä painotettu, joten asuntoaluetta ei tähän tulisi. Paikassa on hevosharrastustoimintaa, joka on laajentumassa, eikä molemmille toiminnoille ole tilaa. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa.

Kohde sijaitsee Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT) ja yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellun) maisemallisesti arvokkaan alueen kapeikossa. Maisemakuvallisesti paikka on erittäin vaativa. Alueella on myös muinaisjäännös. Vesi ja viemäri ovat melko kaukana (400 m), mutta kasteluvettä on helposti (>100 m) saatavissa Vantaanjoesta. Katuyhteys on Itäpellontieltä. Joukkoliikenteen kannalta alue on hyvä: bussipysäkille (Ylästötie) on noin 500 m ja palvelutarjonta on taattu. Kohde sijaitsee arvokkaan Ylästönpuron (Mustikkasuonoja?) luo-alueen vieressä, missä viljelykarkulaisvaara on ilmeinen ja jyrkän purokanjonin vuoksi on myös eroosiovaara.

17 Ylästö

Pinta-ala on hyvin niukka (3 ha) ja lisäksi alueen muoto on hankala. Asemakaavaa ei ole, yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL). Ulkoilureitille pitäisi löytää uusi paikka. Lentomelu on pieneltä osin > 55 dB, joten melu pienentää aluetta entisestään. Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Kohde on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAT), vaikka ei yleiskaavan (yksityiskohtaisemmin perustellulla) maisemallisesti arvokkaalla alueella. Vesi ja viemäri ovat kaukana (450 m) mutta kasteluvettä saisi Vantaanjoesta (>300 m). Bussipysäkillä Ylästöntielle on noin 600 m, joten alue on hyvä alue joukkoliikenteen kannalta. Siirtolapuutarha rajautuisi Voutilan lehtosinijuuriesiintymään ja voisi olettaa, että siirtolapuutarhasta aikaa myöten leviäisi nykyisen lehtokasvillisuuden kannalta haitallisia lajeja.

18 Havukoski

Havukosken alkuperäisistä vaihtoehtoista tämä on maisemakuvallisesti huonoin. Havukosken kohteista jatkotarkasteluun on otettu kahdesta muusta vaihtoehtoista yhdistetty, uudelleen rajattu alue.

Asemakaavaa ei ole, yleiskaavassa alue on varattu maatalousalueeksi (MT). Alue sijaitsee Hanabölen maisemallisesti arvokkaalla alueella ja itäpuolella vieressä on arvokas Hanabölen kylä. Maisemakuvallisesti paikka on hyvin vaikea suunniteltava, koska se asettuu Hanabölen kylänmäen "reviirille". Paikka onkin huonoin Havukosken vaihtoehtoista. Maanomistaja on yksityinen. Vesi ja viemäri ovat lähellä (50 m) ja kasteluvettä olisi saatavissa Keravanjoesta (>300m). Lähimmälle bussipysäkillä on 400 m, kauemmalle 800 m. Vuoden 2014 suunnitelmassa läheltä menee kaksi seutulinjaa ja kaukaa kaksi, todennäköisesti ainakin yksi näistä säilyy tulevaisuudessa, joten alue olisi hyvä alue joukkoliikenteen kannalta.

19 Jokivarsi

Pinta-alaa on vain 2,5 ha, joten alue on liian pieni. Asemakaavaa ei ole, yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi (VL) ja pieneltä osalta pientaloalueeksi (A3). Maanomistaja on yksityinen. Vesi ja viemäri ovat aika kaukana (300 m), mutta kasteluvettä saisi (> 200 m) Keravanjoesta. Jos katuyhteys on Haapalan tielle, matkaa Leppäkorventien pysäkillä on noin 700 m. Jos katuyhteys on Ankeriaantielle, matkaa Sorvatiehen pysäkillä on noin 800 m. Kummankaan reitin linjojen säilymisestä ei voi olla varma, olivat molemmat jossain vaiheessa vuoden 2014 linjastosuunnittelua jo poistouhan alla. Alue on melko kaukana joukkoliikenteen palvelusta.

20 Vallinoja

Pinta-ala 3 ha, joten tilaa on niukasti. Alueella on vanha rakennuskaava, jossa noin puolet alueesta on maatalousaluetta (M), toinen puoli asunto- ja kasvitarharakennusten korttelialuetta. Pienellä osalla on asemakaavan lähivirkistysalue (VL). Yleiskaavassa alue on varattu matalan ja tiiviin asuntorakentamisen alueeksi (A2). Ei ole järkevää muuttaa asuntoaluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistaja on Vantaan kaupunki. Vajaa puolet alueesta on jo pitkälle metsittymässä, joten alue vaatisi työtä kasvukuntoon saattamiseksi. Vesi ja viemäri ovat lähellä (100 m) ja kasteluvettä saisi (> 150 m) Rekolanojasta. Bussipysäkillä on noin 400 m. Vuonna 2014 käyttöön otettavassa linjastosuunnitelmassa ohi kulkee kaksi seutulinjaa Keravalta. Näiden säilyminen jatkossa riippuu myös Keravan suunnitelmista, mutta todennäköisesti ohi menee ainakin jokin linja. Alue on epävarma joukkoliikenteen suhteen.

21 ja 22 Kuninkaanmäki

Asemakaavaa ei ole. Yleiskaavassa alueet on pääosin varattu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), pienemmältä osin pientaloalueeksi (A4). Ei ole järkevää muuttaa asuntoaluevarausta loma-asuntoalueeksi. Maanomistajina

on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Vesi ja viemäri ovat kaukana (800 – 1000 m), eikä kasteluvettä ole saatavissa luonnonvesistöstä. Bussipysäkille noin 400 m. Linja on vielä 2014 suunnitelmassa mutta liikennettä oltiin jo nyt painottamassa pois Vanhalta Porvoontieltä Lahdentielle. Alue on epävarma joukkoliikenteen suhteen.

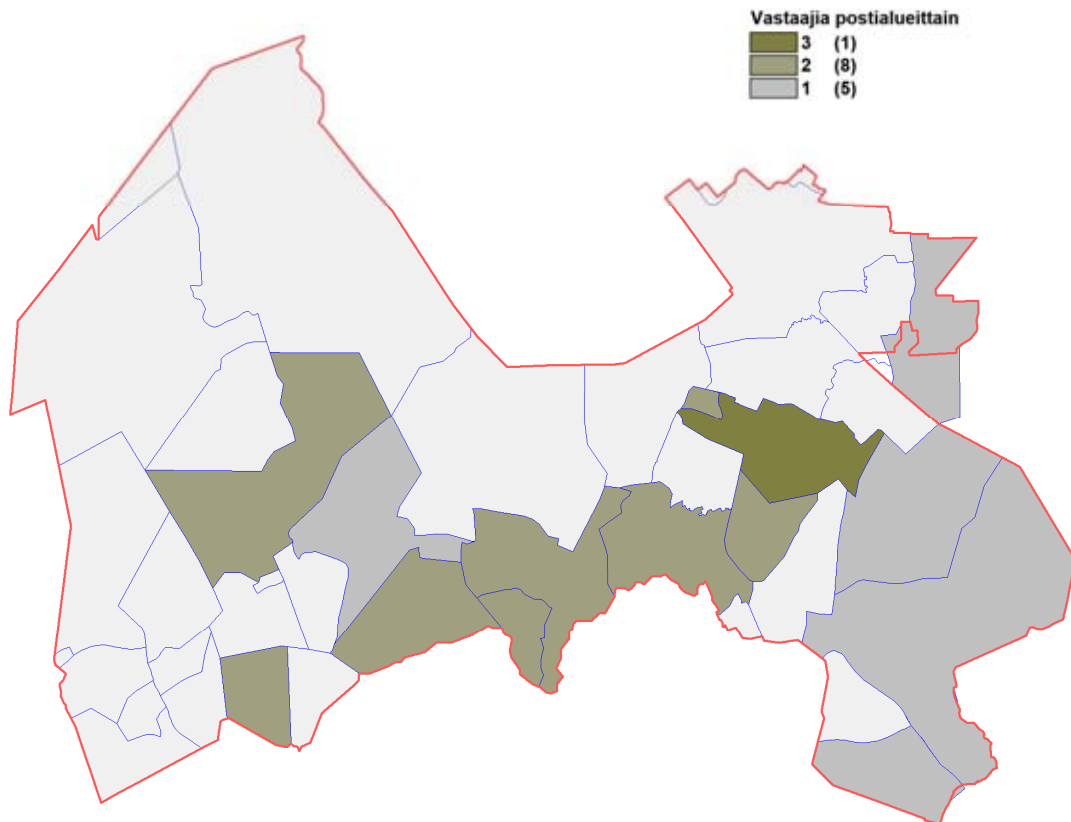
23 Sotunki

Asemakaavaa ei ole, yleiskaavassa alue on varattu maatalousalueeksi (MT). Alue sijaitsee Sotungin maisemallisesti arvokkaalla alueella, mutta päälaaksosta katsoen metsäkumpareen takana (ei valtakunnallisesti merkittävällä RKY -alueella). Maanomistajina on useita yksityisiä, jolloin toteuttaminen voisi olla vaikeaa, ellei löydy yhteistä tahtoa. Vesi ja viemäri ovat kaukana (900 m), eikä kasteluvettä ole saatavissa luonnonvesistöstä. Krapuoja on arka kuormitukselle. Bussipysäkille noin 1300 m, tulevaisuuden palvelutasosta ei tietoa. Ei suositeltava joukkoliikenteen kannalta.

Liite 2: Mielenpito 2013

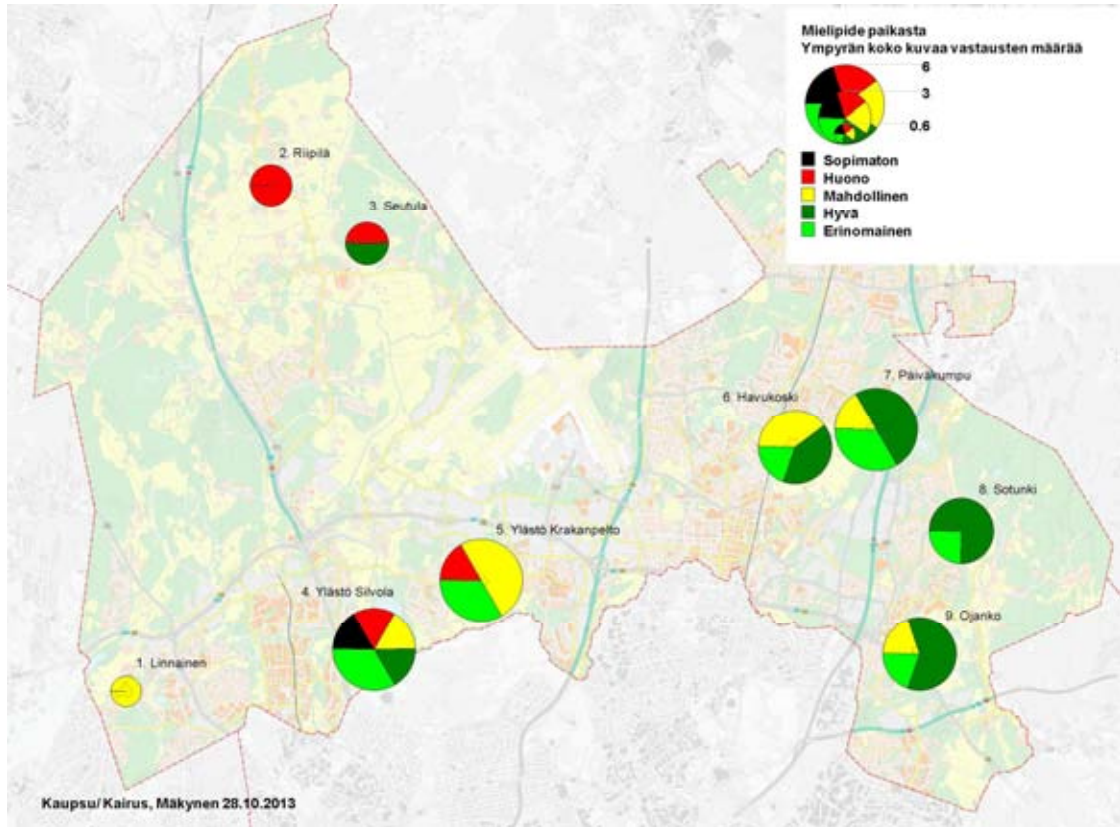
Siirtolapuutarhaselvityksen II-osan luonnos oli kesäkuulta 2013 lähtien tutustuttavana Vantaan kaupungin kotisivulla. Luonnoksessa ehdotetuista yhdeksästä alueesta kyseltiin mielenpitoja ja kommentteja Haravakyselyssä (karttapohjainen asiakaspalautejärjestelmä), joka oli auki syyskuun loppuun saakka. Kaikille maanomistajille lähetettiin lisäksi kommenttipyyntö kirjeitse.

Haravakysely ei pettymykseksi herättänyt suurta mielenkiintoa: vastauksia tuli vain kolmisenkymmentä, kun Siirtolapuutarhaselvityksen ensimmäiseen osaan liittyneeseen nettikyselyyn vuonna 2011 niitä tuli 230. Haravakyselyyn vastanneiden profiili on kuitenkin varsin samankaltainen kuin edellisessä kyselyssä, vaikka vastaajissa oli nyt yli puolet miehiä, kun edellisessä kyselyssä naisia oli kaksi kolmasosaa. Molempien kyselyiden perusteella eniten kiinnostusta siirtolapuutarhaan näyttää olevan keski-ikäisillä (36-55v) ja eläkeikää lähestyvillä (56-64v). Heitä oli vastaajista yhteensä kaksi kolmasosaa. Koulutus näyttäisi lisäävän kiinnostusta: molemmissa kyselyissä kolme neljäsosaa vastaajista on suorittanut keskiasteen tai korkeakoulun tutkinnon. Vastaajissa oli eniten pariskuntia, joilla ei ole lapsia kotona. Tässä kyselyssä heitä oli enemmän kuin edellisessä (60% / 35%). Ero voi johtua siitä, että nyt pieneen otokseen oli sattunut enemmän eläkeläisiä. Lapsiperheitä oli molemmilla kerroilla kolmannes. Yksin asuvia oli edellisellä kerralla neljännes, nyt vähemmän. Siirtolapuutarhasta ovat selvästi kiinnostuneimpia kerrostalossa asuvat, heitä oli molemmissa kyselyissä vastaajista kaksi kolmasosaa.

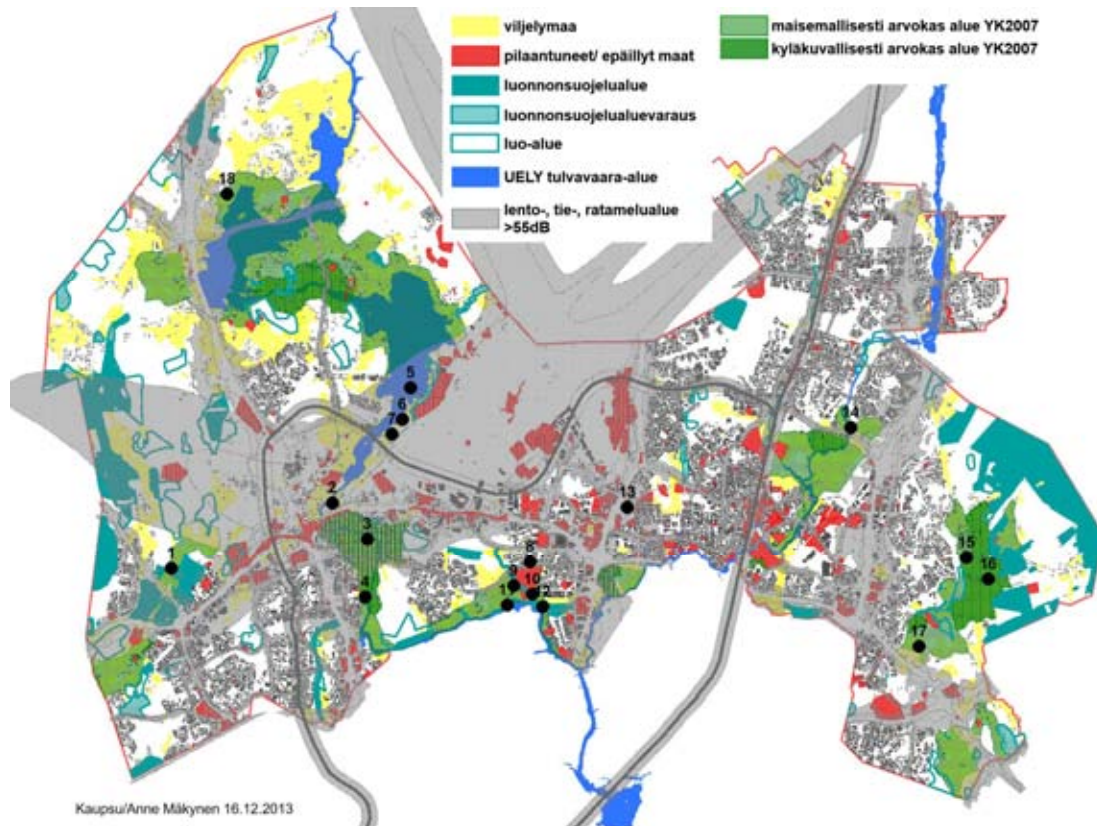
Vastaajat postinumeroalueittain. Keski- ja Itä-Vantaalla kiinnostus on ollut suurempaa kuin Länsi-Vantaalla.

Haravakyselyssä saatujen mielenpitojen vähäisyyden takia ei niiden perusteella voi tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä, mutta uutta siirtolapuutarhaa näyttäisi toivottavan Keski- tai Itä-Vantaalle. Yksityiset maanomistajat suhtautuvat siirtolapuutarhan perustamiseen omalle maalleen kielteisesti, yleisenä perusteluna on viljelyssä olevan peltopinta-alan väheneminen. Lisäksi tuli kahden yhdistyksen kommentit. Kaikki saadut kommentit ehdolla olleista yhdeksästä alueesta selostetaan ao. alueen kuvauksen yhteydessä luvussa 3.

Haravakyselyssä pyydettiin arvioimaan siirtolapuutarhapaikkojen sopivuutta. Itä-Vantaan paikat saivat myönteisiä kommentteja, Keski-Vantaan paikkoihin suhtauduttiin ristiriitaisemmin. Länsi-Vantaan paikat herättivät vähiten kiinnostusta. Opaskarttapohja © Vantaan kaupunki mittausosasto

Liite 3: Kyselyn 2013 uudet ehdotukset siirtolapuutarhan paikoiksi

Uudet ehdotukset siirtolapuutarhapaikoiksi mustilla pisteillä. Taustalla tärkeimmät, paikkojen valintaan vaikuttavat rajoitukset. Numerot viittaavat tekstiin.

Haravakyselyllä saatiin 17 uutta paikkaehdotusta ja lisäksi sähköpostina yksi maanomistajan ehdotus (kohde 18). Tämän lisäksi kyselyssä tuli ilmeisesti vahingossa tehtyjä kohteita, jotka eivät osu Vantaan kaupungin alueelle. Nämä on jätetty tarkastelusta pois. Seuraavassa arvioidaan uusien paikkaehdotusten sopivuutta.

Kohde 1: Ehdottaja perustelee paikkaa kaupungin maanomistuksella ja hyvillä liikenneyhteyksillä. Paikka vastaa alustavassa tarkastelussa ollutta Petikon kohdetta. Paikka hylättiin maisemallisista ja luonnonsuojellusista syistä sekä huonon joukkoliikenneyhteyden takia. Paikka on myös tulvariskialuetta (kartalla näkyvät vain jokitulva-alueet). Paikka ei sovellu siirtolapuutarhalle.

Kohteet 2, 3, 5, 6 ja 7: Ehdottajat perustelevat paikkoja muun muassa komealla jokimaisemalla, josta saataisiin iloa kuntalaisille ja jota on sääli hukata varastoalueille. Kohteet sijaitsevat kuitenkin lentomelualueella (kohde 3 >55dB, loput > 60dB). Lentomelun takia paikat eivät sovellu siirtolapuutarhaksi.

Kohde 4: Ehdottaja perustelee paikkaa kaupungin maanomistuksella sekä Viherkummun siirtolapuutarha-alueen läheisyydellä. Paikkaa on selvitetty tarkemmin nimellä Vantaanlaakso, ks. 3 Siirtolapuutarhan vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja.

Kohde 8: Ehdottaja ei ole esittänyt kohteelle mitään perusteluja. Paikka on yleiskaavassa keskusta-alueella ja asemakaavassa toimistorakennusten korttelialuetta, eikä sitä ole perusteltua muuttaa loma-asumiseen. Paikka ei sovellu siirtolapuutarhaksi.

Kohde 9: Ehdottaja perustelee paikkaa hyvällä saavutettavuudella Aviapoliksen alueelta, mutta epäilee, että paikasta kilpailee pysyvä asutus. Kohde on lähellä arvioitavana ollutta Ylästö-Krakanpellon paikkaa, joka on saavutettavuudeltaan yhtä hyvä. Maisemallisesti Ylästöntien eteläpuolella sijaitseva uusi ehdotus on selvästi Ylästö-Krakanpellon paikkaa huonompi, koska se tulisi avoimeen maisemaan ja peittäisi Petaksen ja Grotensin tilakeskuksia. Yleiskaavassa alue on varattu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi eikä siihen ole suunnitteilla asutusta. Paikka ei sovellu siirtolapuutarhaksi.

Kohde 10: Ehdottaja perustelee, että siirtolapuutarha tässä paikassa elävöittäisi Vantaan puolelta jokivarren seutua ja jatkaisi Kartanonkosken visuaalista ilmettä. Paikka on asemakaavassa virkistysaluetta ja siihen toteutetaan parhaillaan Kartanonkosken urheilualuetta. Kenttien ja Krakanojan välissä ei siirtolapuutarhalle olisi enää tilaa, joten paikka ei sovellu siirtolapuutarhaksi.

Kohde 11: Ehdottaja perustelee paikkaa Vantaajoen läheisyydellä, joka olisi kiva tunnelman luoja alueelle. Kohde on lähellä arvioitavana ollutta Ylästö-Krakanpellon paikkaa ja vertautuu myös kahteen lännempänä joen varressa olleeseen paikkaehdotukseen. Joen varren paikat todettiin selvityksessä sopimattomiksi muun muassa maisemallisesti sekä yleisen virkistyskäytön kannalta. Samoista syistä tämä uusi ehdotettu paikka on selvästi Ylästö-Krakanpellon paikkaa huonompi. Jokiranta on tällä kohdalla lisäksi luonnonsuojelualue, jolle siirtolapuutarhasta olisi vaara levitä viljelykarkulaisia. Paikka ei sovellu siirtolapuutarhaksi.

Kohde 12: Ehdottaja perustelee paikkaa hyväksi viljelypalstoille, ilman mökkejä. Uusien palstaviljelyalueiden perustamista ei tässä selvityksessä käsitellä, vaikka taustatietoja on selvityksen yhteydessä kerätty. Ehdotettu paikka otetaan tarkasteltavaksi, jos Tammiston-Kartanonkosken alueelle tulee tarve perustaa palstaviljelyalue.

Kohde 13: Ehdottaja ei perustele paikkaa. Siirtolapuutarhaksi paikka on sopimaton lentomelun (>55dB) ja tiemelun (>60dB) takia.

Kohde 14: Ehdottaja pitää Sahamäen puistoon sijoittuvaa paikkaa yhtenä Vantaan parhaista ja olettaa sen olevan kaupungin omistuksessa. Viljelty pelto Keravanjoen ja Suutonojan yhtymäkohdassa on yksityistä maata, eikä kuulu asemakaavoitettuun Sahamäen puistoon. Puisto on Vantaan kaupungin maata. Paikka on lähellä arvioitavana ollutta Päiväkummun paikkaa, mutta on joiltakin lähtökohdiltaan sitä huonompi. Viljelyssä oleva pelto on siirtolapuutarhaksi yksinään aivan liian pieni ja yhdessä Sahamäenpuistonkin kanssa aluetta olisi niukasti, noin 4 ha. Sahamäenpuisto Päiväkummun pientaloalueen reunaan asti on aiemmin ollut viljeltyä peltoa, mutta on nyt pitkälle metsittynyt. Siirtolapuutarhan perustaminen vaatisi siten puistometsän raivaamista, mikä ei ole perusteltua. Katuyhteyden järjestäminen alueelle olisi ongelmallinen. Paikka ei sovellu siirtolapuutarhaksi.

Kohteet 15 ja 16: Ehdottajat perustelevat paikkoja rauhallsuudella ja Sipoonkorven läheisyydellä. Kohdetta 15 perustellaan lisäksi hyvällä ilmastolla ja joukkoliikenteellä, kohdetta 16 maisemaan sopivuudella. Molemmat paikat sijoittuvat Sotunginkylän valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, päälaakson avoimeen maisematilaan, eivätkä siksi sovellu siirtolapuutarhaksi. Ne muuttaisivat kylää ympäröivän viljelymaiseman hyvin säilynyttä maisemakuva merkittävästi. Arvioitavana ollut Sotungin siirtolapuutarhapaikka sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaan alueen ulkopuolelle, erilliseen sivulaaksoon, eikä samalla tavalla olisi uhka kylämaisemalle.

Kohde 17: Yhdistyy arvioitavana olleeseen Ojangan siirtolapuutarhapaikkaan. ks. 5 Mielipiteet.

Kohde 18: Maanomistaja ehdottaa siirtolapuutarhaa Riipilään, Peräjänkulmalle.

Ehdotettu siirtolapuutarhapaikka sijaitsee laajan Vantaanjokilaakson reunassa. Maasto viettää loivasti kaakkoon. Paikka näkyy peltosaenaatinkartassa vuodelta 1872. Ympäristön pellonreunoissa on useita muinaisjäännöksiä, mutta tältä kohdalta ei muinaisjäännöksiä ole tiedossa. Avoimen maisemakuvan takia paikka on vaativa: näkymä avautuu pitkälle lounaaseen, etelään ja kaakkoon. Itäpuolella oleva peltolohko on metsittynyt ja tekee terävän niemekkeen aiemmin tähänkin suuntaan avoimeen maisemaan. Pohjoisen suunnassa maasto nousee metsäiseksi mäenrinteeksi, jossa on yksi omakotitalo. Maaperä on savea ja metsän reunassa siltiä. Avoimessa maisemassa kylmän ilman patoutumista ei tapahdu. Pohjoistuulta paikkaa suojaa mäenharjanne ja metsittynyt pelto. Läheisyydessä ei ole erityisiä luontoarvoja.

Paikka sijaitsee Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen reunassa (VAT). Maakuntakaavassa se on taajamatoimintojen reservialuetta, joka on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Yleiskaavassa peltoalue on varattu maatalousalueeksi (MT) ja peltoalue sisältyy myös maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen sijoittuen sen reunaan. Tilan itäosalla on ohjeellinen varaus ratsastusreitille. Asemakaavaa alueella ei ole. Alustava aluevaraus olisi riittävä (4 ha). Maanomistaja on yksityinen, joka on kiinnostunut siirtolapuutarhan toteuttamisesta. Pelto on kesantona.

Peräjänkulman siirtolapuutarhapaikan vesijohto- ja viemäri voitaisiin liittää Riipiläntien johtolinjaan, jonne on matkaa 1,2 kilometriä. Riittävästi kasteluvettä saataisiin Vantaanjoesta, mutta sinne on kilometrin matka. Pitkien johtorakennustarpeiden vuoksi paikka ei ole vesihuollon kannalta toteuttamiskelpoinen. Katuyhteys saataisiin Peräjäntieltä. Bussipysäkille (Tapolantie) on matkaa noin 2,4 kilometriä ja palvelu on hyvin harva. Alue on joukkoliikenteen kannalta huono. Paikka ei ole sovelias siirtolapuutarhalle.

*Peräjänkulman ehdotettu siirtolapuutarhapaikka on kesantopeltoa.
Viistoilmakuva 2011 © Vantaan kaupunki*

Vantaa

Vantaan kaupunki
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö
Kaupunkisuunnittelu
Kielotie 28, 01300 Vantaa

C12:2013